

A MAGYAR LÓVERSENY MEGÚJULÁSÁNAK PROGRAMJA

(Készítette ÜTOE, 2026. 10. 04)

Kivonat

A csaknem 200 éves lóverseny, gróf Széchenyi István és gróf Batthyány Elemér öröksége minden idők egyik legnagyobb válságát éli! A lóversenyzésben minden fontos természetes mutató romlik, ezért egyszerre szükséges a finanszírozás stabilizálása, a működési struktúra reformja és a tenyésztési alapok megerősítése.

Tartalom

A magyar lóversenyzés stabilizációs és megújítási programja Vezetői összefoglaló	4
A Probléma:	4
Pénzügyi stabilizáció	6
Szervezeti reform.....	6
A program célja és hatásai	7
Döntéshozói üzenet	7
Lóverseny stratégia I. - Helyzetértékelés, kiút a válságból	9
1. A jelenlegi általános helyzet	9
2. A versenydíjak helyzete	10
3. A versenyszervezés, versenyszervezést befolyásoló körülmények:	13
3.1 Versenykiírás.....	13
3.2 Lóversenyfogadás.	13
3.3 Motiváció:.....	13
3.4 Versenynapok száma:	14
3.5 Körülmények:	15
3.6 Lólétszám.	15
3.6.2 Kritikus lólétszám	15
3.7. Összegzés a versenyszervezésről	16
4. Az iránymutatás nélküli állapot következményei	18
5. A szakmai szervezetek szerepvállalása.....	18
A kiemelt versenynapok jelentősége	18
A kezdeményezések értékelésének korlátjai.....	19
6. A galoppágazat helyzete	21
7. Az ügyletágazat helyzete	21
8. Hogyan kezelhető a válságos helyzet? Miért, hova és mekkora forrás szükséges?	22
8.1 A Kincsem Nemzeti Lovas Program (KNLP) és a jelen stratégiai anyag kapcsolata:.....	22
8.2 Két út áll a lóversenyzés előtt.....	25
8.3 Mekkora stabilizációs csomag kell?	25
8.4 A támogatás multiplikátor hatása.....	26
9. A többletforrás felhasználásának részletei	26
9.1 A versenydíjak emelése	26
9.2 A tenyésztési prémiumok növelése.....	26
9.3 A futtatási prémiumok növelése	27
9.4 A támogatás összesített hatása, a természetes mutatók javulása.....	27
9.5 Mi történik többletforrás nélkül?	28
9.6 Kiemelt vezetői üzenet	28
10. A reformprogram várható eredményei.....	29
11. Finanszírozási Modell.....	30
11.1 A finanszírozási rendszer célja, hogy biztosítsa a célok elérésének komplexitását	30

11.2 A jelenlegi finanszírozási helyzet, forrás alternatívák	30
11.3 Fogadási forgalom	31
11.4 Vezetői üzenet a fogadással kapcsolatosan	33
12. Bevételek – kiadások, fenntarthatóság	33
Rövid vezetői összefoglaló a Kincsem Kft gazdálkodásáról (AI).....	33
13. Monitoring és éves értékelés	35
14. A lóverseny jövője: „A” ÉS „B” forgatókönyv	36
14.1 „A” Forgatókönyv – A folytatódó hanyatlás.....	36
14.2 „B” Forgatókönyv – A stabilizálás lehetősége.....	37
15. Döntéshozói Összefoglaló	39
Lóverseny stratégia II – Az irányítási struktúra.....	40
1. Áttekintés.....	40
1.1. A történelem mondandója, morális megalapozottság	40
1.2. Elavult működés modell, tanulság:.....	40
1.3. A megújulás lehetősége:	41
2. Javasolt intézkedés a magyar lóversenyzés megújításának előkészítésére.....	42
2.1 A reform program célja:.....	42
2.2 A reform program 4 alapelve:	43
2.3 A reform folyamatok alapfeltételei:	43
2.4 A strukturális reform megvalósításának menete:	44
2.5 Az új struktúra leírása:	44
3. Az aktuális működési struktúra átvilágítása és az átalakítás előkészítése (1. projekt)	46
3.1 Cél:	46
3.2 Intézkedés:	46
3.3 Az „átvilágítási és átalakítás előkészítési projekt” feladatainak menete:	46
4. Az új struktúra kialakítása (2. projekt)	47
4.1 Az új gazdasági modell szereplői	47
4.1.1 Lóverseny Egyeztető Tanács (LET)	47
4.1.2 Magyar Lóverseny Stratégiai Board.....	48
4.1.3. A MALOSZ	49
4.1.4 Kincsem Nemzeti Lóverseny Kft.	50
4.1.5 Válságkezelő Operatív Csoport	51
4.1.6 Fogadásszervező.....	51
4.2. Az új gazdasági modell céljai	53
Lóverseny stratégia III – Tenyésztési és sportfejlesztési tervzet	54
4.1 A program célja.....	54
4.2 A versenydíjak emelése	54
4.3 A fiatal lovak számának növelése	54
4.4 Magyar tenyésztésű lovak vásárlásának ösztönzése	55
4.5 A tenyésztési prémiumok fejlesztése	56

4.6 A lótulajdonosi kör bővítése	56
4.7 A Telivér Mustra program fejlesztése	57
4.8 Lovak másodlagos hasznosítása	57
4.9 Oktatási és utánpótlás program.....	58
4.10 Versenyrendszer-fejlesztés.....	58
Lóverseny stratégia - záró gondolatok.....	59

A magyar lóversenyzés stabilizációs és megújítási programja Vezetői összefoglaló

A magyar lóversenyzés 1827-ben indult el gróf Széchenyi István kezdeményezésére, aki a lóversenyzést nem csupán sportnak, hanem a magyar mezőgazdaság, lótenyésztés és nemzeti fejlődés egyik fontos eszközének tekintette. Az általa elindított folyamat a következő évtizedek során meghatározó szerepet játszott a magyar telivértenyésztés és a hazai lovassport fejlődésében. A magyar lóversenyzés későbbi fejlődésének egyik meghatározó alakja gróf Batthyány Elemér volt, akinek nevéhez az alagi tréningtelep kialakítása, valamint a modern magyar versenyüzem kiépítésének egyik legfontosabb időszaka kapcsolódik. Munkássága nyomán Magyarország a 20. század első felében a közép-európai lóversenyzés egyik meghatározó központjává vált. Az ágazat 2027-ben ünnepli 200 éves fennállását. Az elmúlt közel két évszázad során a sportág számos történelmi és gazdasági kihívást túlélt. **A magyar lóversenyzés nem pusztán egy sportág, hanem közel kétszáz éves nemzeti örökség, a versenyló tenyésztés törvényben deklarált közérdekű cél, amely szorosan kapcsolódik a magyar agráriumhoz, lótenyésztéshez és sportkultúrához.** A lóversenyre épülő fogadási rendszer kedvező adózása a közérdek megvalósulása miatt hatályos.

A Probléma

A lóversenyzés állapotát annak naturális mutatói írják le. Ezek az alábbiak:

- Lólétszám:
 - a futó lovak száma folyamatosan;
 - a magyar tréningben lévő lovak létszáma;
 - fiatal (< 3 éves) lovak száma
- Versenyrendezési adatok:
 - Versenynapok száma,
 - Futamok száma,
 - Startok száma,
 - Naponkénti startok száma
- Futási adatok:
 - az egy lóra eső évenkénti futások száma,
 - az egy lóra eső összes start száma,
- Közönség interakciók:
 - fogadási forgalom,
 - látogatottság,
 - közösségi média megtekintések és interakciók
- Tenyésztés:
 - a tenyésztők száma,
 - a született csikók száma,
 - yearling eladások száma,
- Érdekeltek:
 - a lótulajdonosi kör,
 - a szakemberek,
 - az amatőrök,
 - tenyésztők
 - közönség,
- Fogadási forgalom,

- Motiváció
 - életpálya perspektívák,
 - a lóartás gazdasági megtérülése – a lovak által nyerhető nagy nyereség
 - a fogadásokkal nyerhető nagy nyereség,
 - társadalmi presztizs.

A rendszerváltozás óta eltelt 36 évben a lóversenyben **olyan mértékű visszaesés következett be, amely mára a versenyüzem fenntarthatóságát is veszélyezteti.** A természetes mutatók szinte mindegyike jelentősen és rossz irányba változott!

A stratégiai elemzés alapvető gondolatai:

- **A lóversenyzés állapotát legjobban a futó lovak száma tükrözi.**
- **A lóversenyzés problémáinak egyik oka a versenydíjak reálértékének csökkenése.**
- **A lóverseny problémáinak másik oka a nem megfelelő irányítási struktúra.**
- **A magyar lóversenyzés aktuális feladata a stabilizáció.**
- **A magyar lóversenyrendszer erőssége az, hogy eltérő társadalmi csoportokat szólít meg az üggető, a galopp és az agárversenyek kombinációja révén.**

A lóállomány csökkenése nem önálló probléma, hanem valamennyi negatív folyamat közös következménye és egyben kiváltó oka is.

Az elmúlt években különösen az üggetőágazat került kritikus helyzetbe. Az állomány olyan szintre csökkent, amely mellett egyes versenykategóriák hosszú távú fenntartása is kérdésessé válhat. A jelenlegi folyamatok önmagukat erősítő negatív spirált alakítottak ki: Kevesebb ló kevesebb futamot eredményez, a kevesebb futam pedig tovább gyengíti a tulajdonosi és tenyésztői érdekeltséget és a fogadási forgalmat, ami az ágazat hosszú távú és történelmi bevételestermelő részét jelentené.

A lóartás, takarmányozás, állategészségügyi szolgáltatások, szállítás, energia, munkaerő, stb. költségei mindkét ágazatban jelentősen megnöttek, a versenydíjak reál értéke viszont jelentősen és folyamatosan csökkent. Ennek következtében gyengültek az ágazat lehetőségei, természetes mutatói.

A helyzet kezelését nehezíti, hogy az elmúlt évtizedekben **nem alakult ki olyan egységes irányítási rendszer, amely összehangolta volna a tenyésztést, a versenyztetést, a fogadásszervezést, a marketinget és a fejlesztési célokat. A problémák tehát nem kizárólag forráshiányból erednek, ugyanakkor a jelenlegi helyzetben a legjelentősebb és leggyorsabban kezelhető probléma a forráshiány pótlása.**

A rendelkezésre álló adatok alapján szoros kapcsolat figyelhető meg a versenydíjak reálértéke és a futó lovak számának alakulása között. A korábbi időszakokban, amikor a versenydíj emelkedett a természetes mutatók és lehetőségek csökkenés megállt vagy mérséklődött, míg a reálérték csökkenésének éveiben a lóállomány és vele együtt a többi paraméter visszaesése felgyorsult.

A magyar lóversenyzés jelenlegi válsága tehát egyszerre finanszírozási és szerkezeti probléma.

Amennyiben a jelenlegi folyamatok változatlan formában folytatódnak, a következő években várhatóan tovább romlanak a természetes mutatók.

Különösen az üggetőágazat esetében áll fenn a veszélye annak, hogy a versenyüzem egy olyan kritikus állományi szint alá csökken, ahol a rendszeres és megfelelő színvonalú versenyrendezés

már nem biztosítható! Ebben az esetben a későbbi helyreállítás lényegesen nagyobb állami forrást és jóval hosszabb időt igényel, mint a jelenleg szükséges stabilizációs program forrásigénye. A döntés elhalasztása ezért nem a jelenlegi helyzet fenntartását, hanem a problémák további súlyosbodását jelenti.

A stratégia másik központi megállapítása, hogy a magyar lóversenyzés jelenlegi helyzetében elsődlegesen nem fejlesztési, hanem stabilizációs feladat előtt áll.

Ahhoz, hogy a magyar lóversenyzés és lótenyésztés helyzetét reálisan értékeljük, érdemes röviden körülnézni Európában is. A kihívások ugyanis nem csak nálunk jelentkeznek. Szinte minden ország küzd a fogadási bevételek megtartásával vagy növelésével, miközben a tenyésztők költségei folyamatosan emelkednek. A takarmány, az üzemanyag, a szállítás és a munkaerő egyaránt jelentős terhet jelent az ágazat számára. Emiatt a lóversenyzés szereplői egész Európában új utakat, új termékeket és új együttműködési formákat keresnek annak érdekében, hogy a sport és a tenyésztés a jövőben is életképes maradjon.

A program két egymásra épülő pillérből áll.

Pénzügyi stabilizáció

Ez az anyag első fejezetében kerül részletezésre. A számítások alapján minimum évi 500 millió forint többletforrás szükséges ahhoz, hogy:

- a versenydíjak reálértéke helyreálljon;
- növekedjen a tulajdonosi érdekeltség;
- javuljanak a tenyésztési és futtatási prémiumok;
- megálljon a lóállomány csökkenése.

A forrás kizárólag versenydíj- és prémiumjellegű célokra használható fel, működési költségekre nem. Ott jelentős karcsúsításra és hatékonyság növelésre lehet szükség.

A támogatás várhatóan multiplikátorhatást fejt ki a teljes ágazatra, mivel egyszerre javítja:

- a tenyésztők,
- a lótulajdonosok,
- a trénerok,
- a hajtók és lovasok,
- valamint az utánpótlást biztosító szakemberek gazdasági pozícióját.

Szervezeti reform

A finanszírozás önmagában nem elegendő. Az anyag második fejezetében részletesen tárgyalja a szükséges szervezeti átalakítást, melynek során indokolt:

- az ágazat teljes átvilágítása;
- a stratégiai és operatív feladatok szétválasztása
- az állami és szakmai szereplők együttműködésének markáns javítása;
- egy átlátható, adatalapú irányítási modell kialakítása.

A javaslat ezen fejezete szerint új koordinációs és döntés-előkészítő fórumok jönnek létre, amelyek biztosítják a szakmai szervezetek részvételét, valamint a fejlesztések folyamatos nyomon követését.

A stabilizációs program minimális többletforrás igénye: **Évi 500 millió Ft**

Ez az összeg:

- a versenydíjak reálértékének helyreállítását szolgálja;
- nem beruházási célú;
- nem működési hiány finanszírozását jelenti;
- közvetlenül a lóversenyzés alaptevékenységéhez kapcsolódik.

A program célja és hatásai

A cél nem új létesítmények létrehozása, hanem annak megakadályozása, hogy a meglévő rendszer működésképtelen állapotba kerüljön. A program megvalósulása esetén:

Rövidtávú hatás

- megáll a lóállomány csökkenése;
- helyreáll a tulajdonosi bizalom;
- javul a tenyésztői érdekeltség;
- növekszik a versenyek sportértéke.

Középtávú hatás

- emelkedik a futó lovak száma;
- növekszik a csikószám;
- bővül a lótulajdonosi kör;
- javul a fogadási piac teljesítménye;
- erősödik a vidéki foglalkoztatás.

Hosszútávú hatás

- fenntarthatóbbá válik a lóverseny finanszírozása;
- erősödik a hazai lótenyésztés versenyképessége;
- javul Magyarország régiós szerepe a lóversenyzésben;
- megőrizhető a magyar lóversenyzés 200 éves kulturális öröksége.

Döntéshozói üzenet

A magyar lóversenyzés jelenlegi helyzetében az 500 millió forintos stabilizációs program nem fejlesztési többletigény vagy valami luxuskiadás, hanem a rendszer működőképességének megőrzéséhez szükséges minimális beavatkozás.

A program sikere két feltétel együttes teljesülésén múlik:

1. **A versenydíjak és ösztönzőrendszer megerősítésén.**
2. **Az ágazati irányítás és együttműködés reformján.**

A kérdés ma már nem az, hogy szükség van-e változásra, hanem az, hogy a megújulás időben megkezdődik-e.

A 200 éves magyar lóversenyzés előtt két út áll: a további zsugorodás vagy a stabilizáció és fejlődés.

A stratégia a második út feltételeit kívánja megteremteni.

Az anyag harmadik és egyben befejező része olyan konkrét ágazati körülményeket taglal, amelyek nem közvetlenül a forrás rapid pótlásával vagy a szervezeti reformmal vannak összefüggésben. Az ágazati működés olyan mélyebb részleteit, melyek szintén állami segítséget igényelnek. E segítségért „cserébe” viszont segítenek megoldani olyan problémákat, mint az állami ménesek nonprofit gazdasági tevékenységének megalapozása. Megszólítják a vidéket, vidéki munkahelyeket teremtenek! Kimutathatóvá teszik az ágazat és a vidék kapcsolatát! A lóversenyt a lovas ágazat szerves részévé teszik.

Lóverseny stratégia I. - Helyzetértékelés, kiút a válságból

2027-ben lesz 200 éves a magyar lóversenyzés. Az elődök nagy eltökéltsége, kitartása, szakértelme egy olyan alapot teremtett, ami 200 éven keresztül tudott működni, világnézettől, államirányítási rendszerektől függetlenül. Sokszor volt válságos helyzetben, de abból mindig ki tudott lábalni, elsősorban az emberi tényezők miatt. Volt kedvelőtábora! Ami, a jelenlegi helyzetet illeti, az pont emiatt veszélyes. Minimálisra csökkent a kedvelőtábor! A lóverseny az elmúlt 36 év alatt nem találta meg a helyét, és társadalmi támogatottsága minden idők legalacsonyabb szintjére süllyedt. Sem a világháborúk, sem a szocializmus nem okozott annyi népszerűségvesztést, (ide beletartozik az ügyért elhivatott emberek száma is) mint az elmúlt 36 év. **A 200 éves évforduló központi üzenetének ezért a népszerűség visszaállítását kell képviselni.**

Jelen pillanatban, a lóverseny éves működési keretének biztosítása (1,5-2 Mrd Ft állami támogatás) esetén valószínűleg sincs reális lehetőség arra, hogy abból nagy hatású ünneppsorozatot lehessen rendezni. Ezért **az évfordulóra egy emlékezeti, stabilizációs és ösztönző program létrehozása indokolt.** Ebből az ösztönző programból, minimum 500 M Ft-ot a versenydíjakra (!) kell költeni, melyet a későbbiekben megindokolunk. Ez a forrásbővítés ahhoz szükséges, hogy legyen értelme lóversenyről beszélni a jövőben.

1. A jelenlegi általános helyzet

Ahogy már többször is említettük, a magyar lóversenyzés elmúlt harminchat évének tapasztalatai azt mutatják, hogy a problémák gyökere nem kizárólag a **forráshiány. Nem alakult ki olyan egységes rendszer, amely összehangolta volna az ágazat minden részterületét.** A lótenyésztést, a versenyeztetést, a versenyszervezést, a fogadásszervezést, a marketinget és az infrastruktúra-fejlesztést. Az állam különböző szervei, melyek a lóversenyzés tulajdonosai és működtetői voltak nem tudtak/akartak megoldást találni a helyzetre. Ezt sajnos nagyon pasztikusán támasztja alá az, hogy az ide vonatkozó jogszabályok idősebbek, mint 30 év.

A szakmai szervezeteket nem kezelték partnerként. **A produkció eredménye, hogy az ágazat minden évben veszteséget termelt, ennek a következményeként pedig folyamatosan minden mutató csökkent,** a született csikók számától a fogadási forgalomig. Ezek a dolgok az adatokkal nehezen illusztrálható **népszerűség és társadalmi beágyazottság kérdésében is erős, következményes csökkenést indukálnak.**

Az utóbbi években a lóversenyzés olyan folyamatokkal szembesült, amelyek veszélyeztetik mind a galopp-, mind az ügetőágazat középtávú fenntarthatóságát. Miközben a lótartás, a takarmányozás, az állategészségügyi szolgáltatások, a szállítás és a munkaerő költségei jelentősen emelkedtek, a versenydíjak reálértéke folyamatosan csökkent. (Sőt az ügető esetén még az abszolút értéke is csökkent! 2022. - 289 M Ft, 2023. - 267 M Ft) Ennek következtében romlott a versenyzés gazdasági vonzereje, csökkent a tulajdonosi és tenyésztői aktivitás, valamint visszaesett az új belépők száma a rendszerbe.

A jelenlegi trendek változatlan fennmaradása esetén a hazai lóversenyzés további zsugorodása várható, akár az a sajnálatos helyzet is kialakulhat, hogy a megszűnés közelébe kerül. A lóverseny fennmaradása nem kizárólag gazdasági kérdés, hanem nemzeti örökségünk megőrzésének kérdése is. **A gróf Széchenyi István által elindított magyar lóversenyzés közel kétszáz éves hagyománya olyan érték, amelynek fennmaradása közös felelősségünk.**

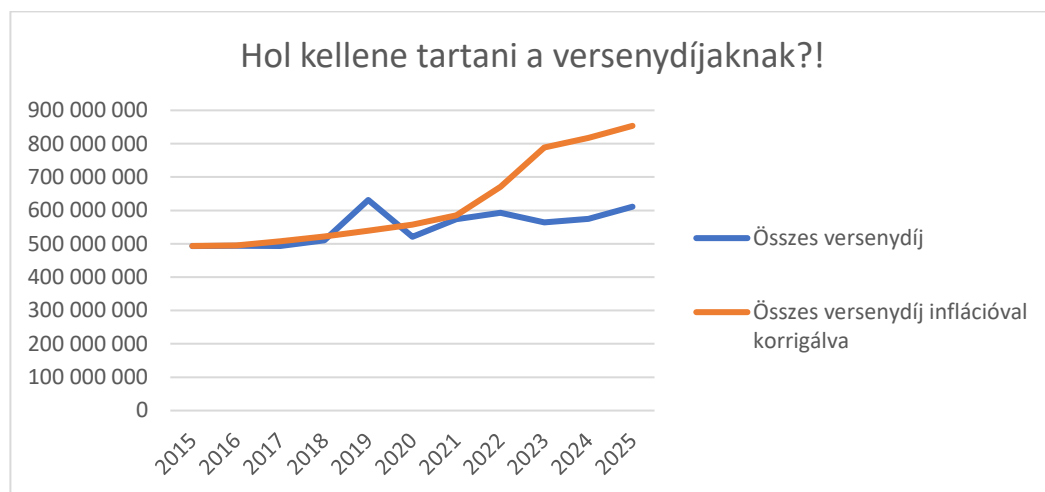
2. A versenydíjak helyzete

A versenydíjak a lóversenyzés legfontosabb ösztönző eszközei. Az ágazatban, klasszikusan nem „saját használatra” tartják a lovakat, mint a lovassport ágazatokban, hanem nyeremény elérésére, melynek a presztizs mellett, gazdasági következményei is vannak. **A fejezet adatai alapján arra lehet következtetni, hogy a versenydíjak nagysága és a lólétszám szoros korrelációt mutat.**

Miközben az ágazat költségei jelentősen növekedtek, a versenydíjak reálértéke fokozatosan csökkent. Ennek eredményeként romlott a futtatás megtérülése és csökkent a tulajdonosok gazdasági érdekeltsége.

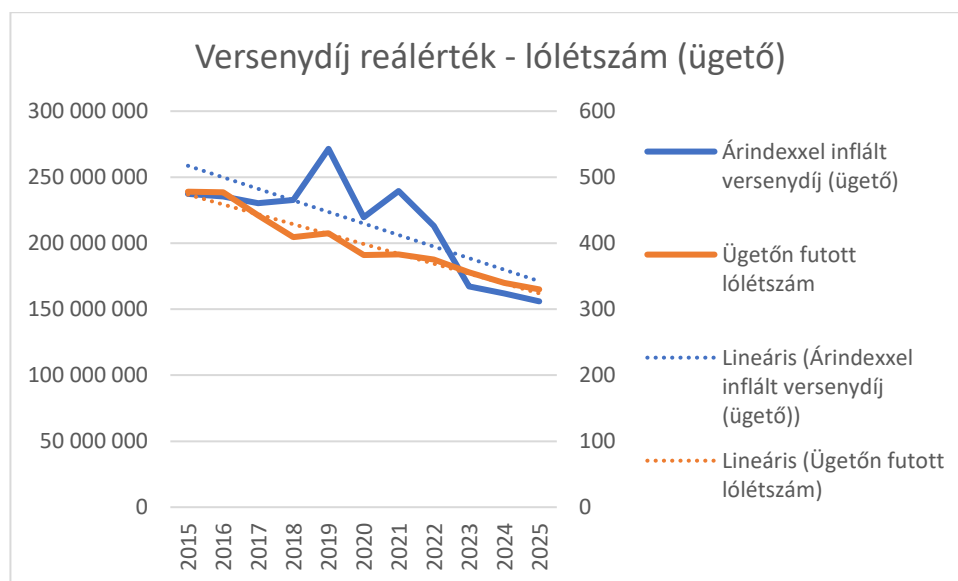
Az alábbi grafikon (1. ábra) a KSH inflációs adatait alapul véve számítja ki azt, hogy hol kellene tartani a versenydíjaknak, ha 2015-öt vesszük 100%-nak.

1. ábra

A következő grafikon (2. ábra) azt mutatja, hogy a KSH által közölt árindexszel korrigált versenydíj reálérték és az ügetőn futott lovak létszáma, milyen összefüggést mutat. A pontozott vonalak a trendvonalat jelentik.

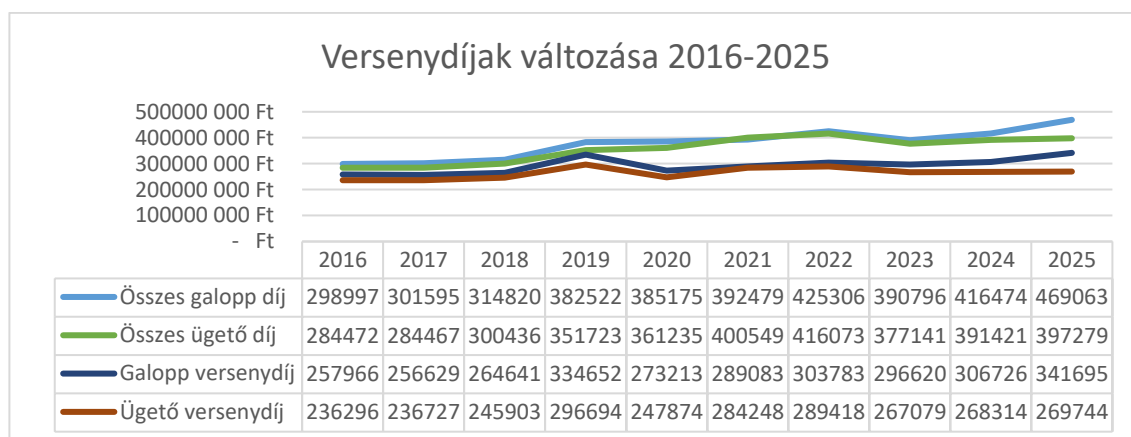
2. ábra

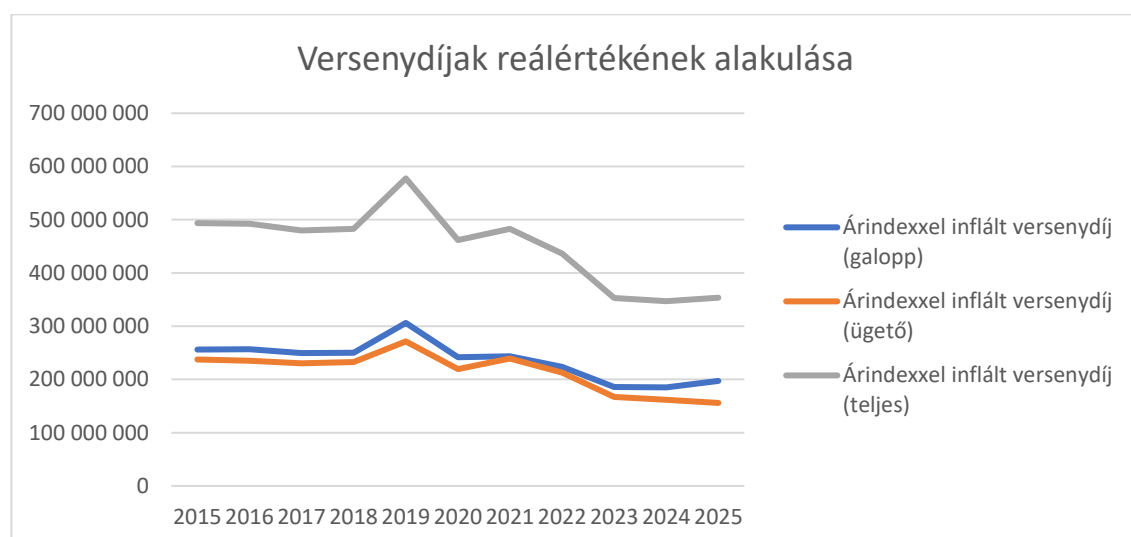
Az ábra jól érzékelteti, hogy kisebb versenydíj emeléseknek is van hatása, mert 2018-2019 között valóban volt versenydíj reálérték növekedés. A versenydíj 246 M Ft-ról 297 M Ft-ra emelkedett. Ez a lólétszámban is jelentett átmeneti megállást, sőt, némi növekedést 409-ről 415-re, ami arra utalhat, hogy a versenydíjak emelése kedvező piaci jelzést küldött a szereplők felé.

Az „Infláció” nevű mellékletünkben közlünk két táblázatot. Az egyik a KSH azon számait mutatja, amelyekkel a mindennapi életben találkozunk. Ezek alapján az elmúlt 10 évben 134%-ot értéktelenedett a pénzünk vásárlóereje. A másik táblázatban a KSH hivatalos árindexének változását közöljük, mely alapján azonban „csak” 73% volt az elértéktelenedés. Az 1-2. ábrák esetén ez utóbbi számot vettük alapul akkor, amikor a versenydíj reálértékét és a változatlan reálértéken szükséges versenydíjakat kalkuláltuk. A lólétszám alakulása azonban véleményünk szerint sokkal inkább a 134%-os drágulást nem követő versenydíjak következménye, mint a 73% árindex növekedése. A valóság tehát rosszabb, mint a hivatalos adatok. Ennek megfelelő többletforrásra van szükség. Mivel a helyzet 2015-ben még nem tűnt reménytelennek, adatainkat, hivatkozásainkat ehhez viszonyítjuk. A versenydíjak abszolút értékükben (3. ábra) az alábbiak szerint alakultak (Az „összes” tartalmazza a célzott prémiumokat is) és készítettünk egy grafikont a reálérték alakulására is. (4. ábra):

3. ábra

4. ábra

Mi úgy látjuk, hogy a hivatalosan közzétett árindexet nem követi jól a változás. A valóság ezért az, hogy a hivatalos árindex változásánál többet, azt a pénzromlást kellene követni a versenydíjaknak, amivel az emberek naponta találkoznak. Az 1. táblázatba a versenydíjak mellé beépítettük azt az inflációváltozást, melyet az 1. melléklet árváltozásaira és nem a hivatalos árindex változásra

alapoztunk. A táblázatban a teljes díjkeret a prémiumokat is tartalmazza, a versenydíjkeret pedig csak a versenydíjakat.

1. táblázat

	2016	2020	2025	Versenydíjak százalékos változás 2016-hoz képest, 2025-ben	Versenydíjak százalékos változás 2020-hoz képest, 2025-ben
Összes galopp díj	298 997 600 Ft	385 175 635 Ft	469 063 059 Ft	57%	22%
Összes ügető díj	284 472 600 Ft	361 235 626 Ft	397 279 344 Ft	40%	10%
Teljes díjkeret	583 470 200 Ft	746 411 261 Ft	866 342 403 Ft	48%	16%
Galopp versenydíj	257 966 500 Ft	273 213 354 Ft	341 695 084 Ft	32%	25%
Ügető versenydíj	236 296 000 Ft	247 874 166 Ft	269 744 120 Ft	14%	9%
Összes versenydíj	494 262 500 Ft	521 087 520 Ft	611 439 204 Ft	24%	17%
Infláció 1	1		2,37	137%	
Infláció 2		1	1,65		65%
				Kalkulált díjkeret átváltozással emelve, 2016-hoz képest	Kalkulált díjkeret átváltozással emelve, 2020-hoz képest
Teljes díjkeret	583 470 200 Ft	746 411 261 Ft	866 342 403 Ft	1 382 824 374 Ft	1 231 578 581 Ft
Összes versenydíj	494 262 500 Ft	521 087 520 Ft	611 439 204 Ft	1 171 402 125 Ft	859 794 408 Ft
Elmaradt emelés				2016-hoz képest	2020-hoz képest
Teljes díjkeret elmaradása				799 354 174 Ft	485 167 320 Ft
Összes versenydíj elmaradása				677 139 625 Ft	338 706 888 Ft

A versenydíjakhoz kapcsolódik a tenyésztési-, a futtatási prémium és az életpálya díjak rendszere. A versenydíjak relatív elértéktelenedése ezért nemcsak közvetlenül a versenyzést, hanem a teljes tenyésztési és futtatási rendszert is hátrányosan érinti.

A prémiumok alkalmazásának hiánya esetén a források a versenydíjból, a piaci mechanizmusok révén kerülnének a célterületekre. Az egész ott kezdődik, hogy mindennek az árát a megnyerhető versenydíj és a díjakkal járó társadalmi presztizs alakítja ki. (Nem érdemes milliókat költeni a ló jobb tréningezésére, ha annak nem lesz társadalmi vagy anyagi haszna.) Ez a két körülmény megszabja a lovak piaci vételárát melyből a tenyésztési prémiumnak megfelelő összeg tulajdonképpen a lovak vásárlásakor jut le a tenyésztőhöz a ló vételárában. Az életpálya díjnak megfelelő összeget a trénernek a versenydíj százalékában kapják meg. A futtatói prémiumot, melyet a versenyszervező azért ad, hogy minél nagyobb arányban ösztönözze a lótulajdonosokat a magyar lovak futtatására, a magyar lovakat futtató lótulajdonosok a kiírások által meghatározott díjazások keretein belül kapják meg. A versenyszervezők azonban azért alkalmazzák a prémiumokat, hogy a normál piaci mechanizmusoknál direkter és gyorsabb módon, azaz hatékonyabban jussanak el a pénzek a célterületekhez. Ez tulajdonképpen a versenydíjakon történő spórolás egyik eszköze is, aminek hosszú távon, a versenydíjak emelését hanyagolva nincs biztató üzenete, hiszen a versenydíj az, ami a lótulajdonosok lóvásárlási döntését elsősorban befolyásolja.

A tenyésztési prémium az ügetőben 7.5 % (a galoppon 30%). Tehát ha egy ló nyer 100.000 Ft-ot, akkor egy ügető tenyésztő kap 7.500 Ft-ot egy telivér tenyésztő pedig 30.000 Ft-ot. Ezek a juttatások, azt a célt szolgálják, hogy a tenyésztőket ösztönözzék olyan csikók előállítására, amelyek sokáig és eredményesen tudnak versenyezni, mert ezen csikók eladása után, a versenyzésből folyamatosan várható bevétel. Ha a lovak nyeresége kicsi, mert például keveset tudnak futni, vagy alacsonyak a versenydíjak, akkor a tenyésztési prémium is kicsi. Ha a versenydíjak nem arányosak a

költségekkel, akkor kevés ember akar lótulajdonos és lovát versenyeztető, futtató lenni így a kereslet is kicsi lesz. Ha a kereslet szerény, a tenyésztő akkor sem tenyészt, ha éppen sok tenyésztési prémium érkezik hozzá. Jelenleg azonban mind a kereslet, mind a tenyésztési prémium kikerült a tenyésztést ösztönző kategóriából.

Fel kell hívni a figyelmet arra, hogy **a két ágazat finanszírozása az elmúlt pár évben elvált egymástól**, így egy jelentős különbség alakult ki az üggető kárára. (2. fejezet, 4. ábra „Versenydíjak alakulása 2015-2025” grafikonon látszik.) Ezt a különbséget a jövőben meg kell szüntetni és a forrásokat azonos mértékben kell felhasználni az ágazatok között, ugyanis **a magyar lóversenyrendszer erőssége pont az, hogy eltérő társadalmi csoportokat szólít meg**, melyek közösen sokkal nagyobb eséllyel tartják fenn azt a kritikus versenyüzemet, amelyre a fogadások, perspektivikusan épülhetnek.

3. A versenyszervezés, versenyszervezést befolyásoló körülmények

3.1 Versenykiírás.

A versenynap megrendezését megelőzi a versenyszervező ajánlata, amit versenykiírásnak nevezünk. Az ajánlat tartalmazza, hogy milyen korú, nemű, származási országú és életnyereményű lovak tulajdonosai nevezhetik lovaikat. (Az életnyeremény a lovak élete során nyert teljes nyereményt jelenti.)

3.2 Lóversenyfogadás.

(a lóversenyek elsődleges célja történelmi alapon) A verseny tulajdonképpen elsősorban azért kerül megrendezésre, hogy arra a fogadók fogadásokat kössenek. Ezt az ajánlatot a fogadásszervező teszi meg. Egy versenyre akkor fogadnak sokan, ha potenciálisan nagy a nyeremény összege. A nyereményt két módon ajánlhatja fel a fogadásszervező:

- Bukmékereken keresztül. Ők fix nyereményeket jelölnek meg, például, ha nyer az adott ló, akkor 10-szeres nyeremény lesz. Ez a fogadók szempontjából jó rendszer, de a fogadási nyereményekből a lóversenybe visszakerülő források szempontjából nem jól ellenőrizhető és nem jól kalkulálható.
- Totalizátoron keresztül. A fogadók összes feltett fogadásainak bizonyos százalékát kapják a fogadók. Így a totalizátor alapú rendszerekben, ha sokan fogadnak, sok pénzt tesznek föl és a végén kevesen találják el a helyes sorrendet nagy lesz a nyeremény. Az esélyek a helyes sorrend eltalálására a startoló lovak számának növekedésével párhuzamosan csökkennek, de az ezzel fordított arányában a nyeremény lehetősége viszont nő! Egy versenynapon több 8-12 futamot írnak ki, azaz ennyi ajánlatot tesznek a fogadók és a lótulajdonosok felé. A totalizátor rendszer előnye, hogy átlátható, könnyen ellenőrizhető, jól összekapcsolható a versenyek minősége és a forgalomból a versenyzésbe visszajuttatott források interakciói. Továbbá a visszaélések esélye minimális.

3.3 Motiváció

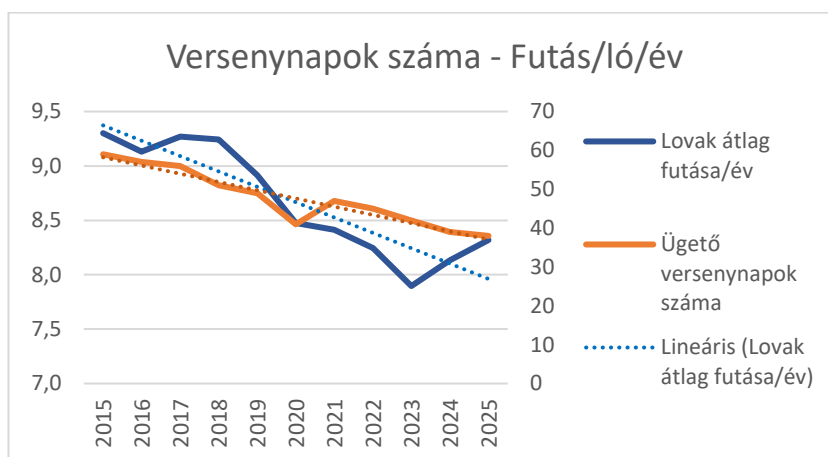
Azt a faktort jelenti, amely rávesz embereket arra, hogy versenylovuk legyen és azt lóversenyben versenyeztessék. Két csoport van:

- A futtatók. Olyan lótulajdonosok, akik nem saját maguk versenyeznek, hanem a versenydíjak megnyerésének vágya, („a nagy nyereség”) vagy a ló nyereségének társadalmi presztízse motiválja őket.
- Az amatőrök. Olyan emberek, akik azért vesznek versenylovat (ez elsősorban az üggetőn lehetséges), hogy azt saját maguk hajtsák a versenyben.

3.4 Versenynapok száma

Ez egy érdekes kérdés ugyanis az elmúlt 10 évben a legegyszerűbb költségmegtakarítási technika az volt, hogy a versenydíjak reálértékének csökkenése miatt bekövetkező lólétszám csökkenést a szervezők lekövezték a versenynapok számának csökkentésével is. Ez azonban a versenyajánlatok (futam kiírások) kínálatát is csökkenti, aminek sajnos van egy kedvezőtlen járulékos hatása is. Azt, hogy egy ló hányszor tud futni egy hónapban, nem csak a kiírások száma, hanem a megfelelő kiírások egymáshoz viszonyított ideje is befolyásolja. Sokkal nagyobb az esély arra, hogy egy ló 2x fut egy hónapban, ha egyenletesen elosztva van négy lehetőség, mint ha ugyanazt a négy lehetőséget egyetlen versenynapra pozícionálnák. Ezen oknál fogva nem lehet a versenynap rendezést pusztán versenyszervezési költségként megközelíteni, mint ahogyan a tenyészállatok etetését sem lehet megspórolni annak ellenére, hogy a szaporulat értékesítéséből származik a bevétel. Erre a szakmai szereplők az elmúlt évek során többször felhívták a figyelmet, de a rossz döntési mechanizmusok miatt ez teljesen eredménytelen maradt. A versenynapok számának csökkentése csökkenti a lovak évenkénti futásainak a számát is. (5. ábra)

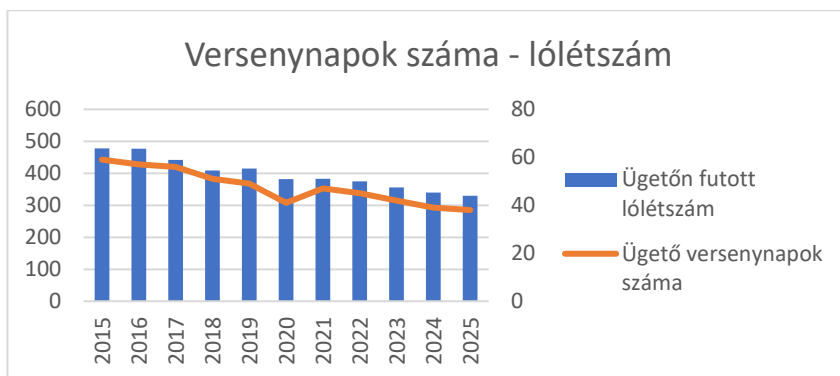
5. ábra

A versenynapok számának csökkentése csökkenti a lovak évenkénti futásainak a számát, így a lovak bizonyos része olyan keveset keres, hogy tulajdonosaik nem invesztálnak a

tartásukba, eladják őket a versenyüzemen kívülre, ezért a lólétszám csökkenése fokozódik. (6-7. ábra)

6. ábra

7. ábra A magyar lóversenyzés természetes mutatóinak alakulása

Mutató	Galopp 2014	Galopp 2025	Változás	Ügető 2014	Ügető 2025	Változás
Futamok száma	317	217	-32%	514	324	-37%
Futó lovak száma	507	375	-26%	485	340	-30%
Tréningben lévő lovak száma	472	395	-16%	435	294	-32%

3.5 Körülmények

- Humán erő, technika. Mivel a versenyekre fogadásokat kötnek, rendkívül szigorú technikai (pálya, időmérés, szabályok stb..) és humán erő feltételekkel lehet megvalósítani azt, hogy a fogadási bizalom megmaradjon. Ez egy olyan alapkérdés, mint maga a versenyző ló, hiszen a fogadási forgalomnak kell biztosítani az ágazat fő bevételi forrását!

3.6 Lólétszám

3.6.1. Alaptézis

A lóverseny egy olyan összetett rendszer, ahol egyetlen szegmens vizsgálata és változtatása nem lehetséges eredményesen a környezet elemzése nélkül. **Alaptézisünk, hogy a lóverseny állapotát a lólétszám plasztikusan tükrözi.** A lólétszám kérdése azonban sok tényezőtől függ, mely tényezők egy versenynap megrendezhetőségének feltételeit is jelentik.

A lovak nem tudnak minden héten versenyezni, melyből az következik, hogy egy-egy versenykiírás ajánlat típusra sokkal több ló kell, mint ami a versenyben fut, ha hetente szeretnénk versenyeket. Ráadásul a lovak formája, életnyereménye, kora folyamatosan változik, így a kiírások által meghatározott „lócsoportok” összetétele is. Könnyen belátható, hogy a versenyrendszer üzemeltetéséhez és egy-egy versenynap megrendezéséhez nem elegendő néhány ló ahhoz, hogy verseny és fogadási értéke is legyen a futamoknak. Az üzemeltetés feltételei a lólétszám csökkenésével párhuzamosan romlanak.

3.6.2 Kritikus lólétszám

Létezik a futó lovaknak egy minimális szintje, amely alatt a versenyek rendszeres és szakmailag megfelelő lebonyolítása már nem biztosítható. Ebben az esetben a probléma már nem fejlesztési

vagy finanszírozási kérdés, hanem a versenyüzem működőképességének kérdésévé válik. Tény, hogy ez nagyon közel van és az ügertő esetén nagy felelősség terheli az utóbbi 6 év, de a lavina effektus figyelmen kívül hagyása miatt, különösen az utóbbi 3 év vezetését.

Gondolat kísérlet a versenykiírások logikájának és a kritikus lólétszám fogalmának megértéséhez

Vegyük önkényesen, hogy adott évjárat 3 különböző képességcsoportú lovat jelöl. Az ügertő lovak 2 éves kortól 12-14 éves korukig tudnak versenyezni és kb. 5 éves korukra érik el teljesítményük csúcsát. Ebből következően 2, 3, 4, 5 és 5 évesnél idősebb korban eltérő lesz a teljesítményük, azaz életkori sajátásaik alapján is 5 kategóriába oszthatók. Ha ezt megszorozzuk a képességi csoportok számával, akkor látható, hogy potenciálisan 15 különböző kategóriába kerülnek, ahol azért van némi átfedés, mert a fiatalabb tehetségesebb ló felveszi a versenyt az idősebb, de gyengébb adottságokkal bíró lóval, amit az életnyeremény jelez. A lovak neme (kanca, mén, herélt) és származási országa (hazai, import, vagy ide látogató külföldi) azonban további 3-3 kategóriákat jelentenek. Ez végsősoron azt eredményezi, hogy a potenciális kategóriák száma $3 \times 5 \times 3 \times 3 = 135$. (A valóságban nincs ennyi kategória, mert nem lehetne versenyt rendezni, de a példa azt jól szemlélteti, hogy milyen nehéz összeállítani egy futamot akkor, ha kevés a ló.)

A következő számításunk nem egzakt minimumértéket, hanem egy szakmailag kívánatos, becsült működési szintet mutat: Ahhoz, hogy egy futam izgalmas legyen minimum 8 ló kell. A lovak kb. 3 hetente tudnának futni, ha egészségesek, de a valóságban 8-10 alkalomnál nem futnak többet évente. Ennyit viszont kell is futniuk, mert egyébként nem tudnak pénzt keresni, ugyanis értelemszerűen nem zárnak minden versenyt kereső pozícióban. Minthogy a tartásuk legjelentősebb oka nem a tulajdonos saját használata, hanem a nyerés presztízse vagy anyagi vonzata, az a ló amelyik nem ér el helyezést, sem nyerési élményt, sem anyagi bevételt nem szerez tulajdonosának, ezért a tulajdonosok általában nem tréningeztetik tovább.

Ahhoz, hogy egy versenynap rentábilis legyen a lehető legtöbb fogadási alkalom kell. A fogadási alkalom tulajdonképpen maga a futam. A versenyek előkészületeinek időigénye és a munkáltatókra vonatkozó szabályok miatt a magyar gyakorlat szerint 10 futam fér bele egy versenynapba, ami versenynaponként minimum 80 lovat jelent. Ha ezt megszorozzuk a versenynapok számával, például 2 hét szünet mellett minden héten egy nap, akkor az kb. 4000 startot jelent évente (50×80).

A lovakat, 2025-ben az ügertőn átlagosan évente 8,3, a galoppon 4,6 futásra nevezték. Ez alapján 4000 ügertő starthoz, kb. 480 ló kellene, amit véleményünk szerint 7-8 év alatt lehet elérni a jelenlegi létszámról. (A számítás nem abszolút minimumot, hanem a hosszú távon stabil versenyüzemhez kívánatos minimum állományi szintet mutatja.) Sajnos a versenyüzemhez tartozó lovak létszámának csökkenésével párhuzamosan a lovak kevesebbet is futnak, mert kevesebbszer van együttállás a versenykiírás és a ló futtathatósága között. A jelenlegi kb. 220 futó ügertőre csökkent létszám mellett, így átlagosan 8-at sem futnak, ami tovább csökkenti a létszámot. (Minél kisebb a létszám annál nehezebb olyan versenyt találni a kiírások közt, ahol esélyekkel indul a ló, ezért eladják. Ez a folyamat tulajdonképpen már a 400 lónál elkezdődik.) Az egész olyan, mint egy hegyről lefelé guruló hógolyó. Kezdetben lassú, de egy bizonyos pont után felgyorsul, és egyre nehezebben állítható meg, végül lavinaként az egész rendszert elsöpri.

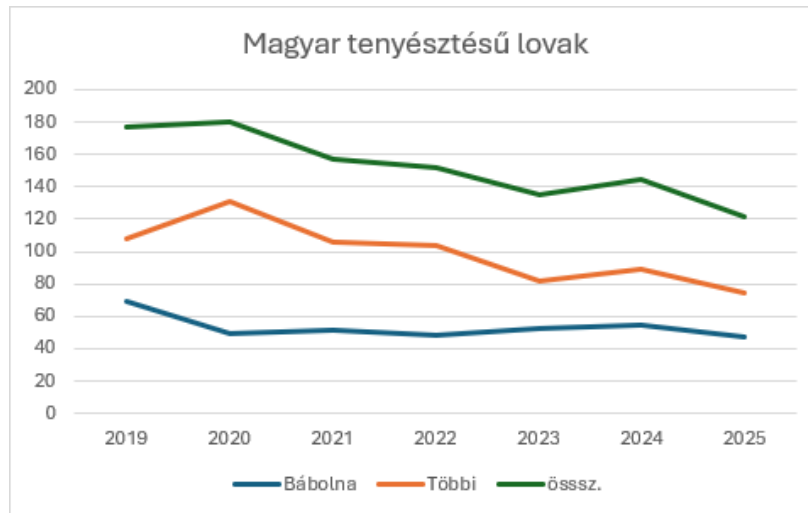
3.7. Összegzés a versenyszervezésről

A versenyüzem hatékony működtetése nem egyszerű feladat. Az egyik oldali költségmegtakarítás a másik oldalon katasztrofális körülményeket okozhat. Érzékletes példa a versenynapok számának csökkentése, mely látszólag jó eszköz arra, hogy koncentráltabbá tegyék a versenynapok

rendezéséből származó költségeket. A technika változatlan versenydíj-keret mellett még az egy futamra jutó nyereményt is növelheti, azonban a kínálat csökkentése révén a pillanatnyi költségmegtakarítással párhuzamosan, nagyon összetett és végeredményét tekintve kedvezőtlen hatást gyakorol, mert nem csak a lovak gyakorlási lehetőségeit csökkenti, hanem az érdeklődők (vendégek) találkozási lehetőségét is a versenykínálattal, ami tulajdonképpen végül a népszerűség és a fogadási forgalom csökkenéséhez is vezet.

Az adatok azt mutatják, hogy az elmúlt évtizedben mind a galopp, mind az ügető ágazatban csökkent a futamok és a futó lovak száma. (Az ügetőre vonatkozó adatokat a 2., 6., 7. ábrák, a galopp számait pedig a 8. ábra mutatja.)

8. ábra: A magyar tenyésztésű galopp lovak létszámának alakulása 2019-2025.

Ez közvetlenül befolyásolja a sportágak népszerűségét, versenyképességét, a fogadási termék minőségét és a gazdasági teljesítményt.

A versenyek megrendezési feltételeinek felsorolásból látható, hogy olyan összetett rendszerről beszélünk, amit nem lehet részenként kezelni. Ebből következően teljesülni kell néhány alapfeltételnek a versenyüzem fenntarthatósága érdekében:

- egységes és reprezentatív irányítás
- megfelelő számú futam;
- megfelelő számú és eloszlású versenynap;
- megfelelő számú induló ló futamonként;
- korosztályonként elegendő startképes ló;
- a galopp- és ügetőversenyek kiegyensúlyozott programja;
- megfelelő fogadási kínálat.

Amennyiben az állomány egy kritikus szint alá csökken:

- egyre nehezebb megfelelő mezőnyöket összeállítani;
- csökken a futamok száma;
- romlik a versenyek sportértéke;
- visszaesik a népszerűség és a fogadási forgalom;
- romlik a lótulajdonosok és tenyésztők gazdasági érdekeltsége.

A stratégia egyik alapfeltevését megerősítjük: **A lóversenyzés állapotát legpontosabban a futó lovak száma jelzi, ezért minden beavatkozás végső célja és mércéje a lólétszám növelése.**

4. Az iránymutatás nélküli állapot következményei

A magyar lóversenyzés elmúlt évtizedének egyik legjelentősebb problémája a hosszú távú, következetesen végrehajtott fejlesztési stratégia hiánya volt. Ez reprezentatív és konszenzusos irányítási modell nélkül nem is igazán megvalósítható. Miközben folyamatosan csökkent a versenylovak száma, szűkült a tulajdonosi kör, nem alakult ki olyan egységes szakmai irányítás, amely világos célokat, mérhető eredményeket és számonkérhető fejlesztési eszközöket határozott volna meg. A vállalati iránymutatás hiányának kicsúcsosodóan negatív hatásait éljük napjainkban, amikor is az eddig is nehézkesen működő állam-szakmai szereplők együttműködése nagyjából teljesen inproduktívvá vált! Ennek az üggetőn nagyon súlyos következménye van! A tréninglistán szereplő lovak száma, 220 alá csökkent, ami minden idők legalacsonyabb értékét jelenti!

5. A szakmai szervezetek szerepvállalása

Az Üggető Tenyésztők Országos Egyesülete felismerte, hogy a sportág hosszú távú fenntarthatósága nem kizárólag a versenypályán dől el. A tulajdonosi kör bővítése, az új érdeklődők megszólítása és a társadalmi ismertség növelése érdekében **olyan programok szervezésére volt és van szükség, amelyek a lóversenyzést közösségi és kulturális élményként is képesek bemutatni.**

E rendezvények célja az, hogy az üggetősport kilépjen a hagyományos szakmai közegből, és olyan látogatók számára is vonzóvá váljon, akik korábban nem, vagy csak ritkán találkoztak a lóversenyzéssel. A programok a versenysport mellett családi, kulturális és közösségi elemeket is kínáltak, ezzel erősítve a sportág társadalmi beágyazottságát.

Az egyesület nem csak a rendezvények ötletének kidolgozásában, de a szervezésben és a kezdeményezésekhez kapcsolódó marketingtevékenység területén is jelentős szerepet vállalt. Saját erőforrásait felhasználva igyekezett növelni az események ismertségét, szélesíteni a célközönséget és erősíteni az üggetősport pozitív megjelenését. Az egyesület ilyen irányú tevékenységeivel tudatosan szakított a korábbi „az államnak kell megoldani, hisz milliárdjai vannak rá” felfogással (még akkor is, ha ez teljesen megalapozott) és tudatosan készül egy olyan működési modellre, ahol a piacteremtés azok feladata, akik eladni akarnak. Ezt a folyamatot azonban nem csak a hatáskörök találkozása, kompetenciák hiánya, azaz a rossz struktúra akadályozza, hanem a pénztelenség is!

A kiemelt versenynapok jelentősége

A rendelkezésre álló tapasztalatok alapján megállapítható, hogy a kiemelt versenynapok megfelelő irányt képviselnek az üggetősport társadalmi és gazdasági megújítása szempontjából.

Az Üggetőfarsang, a Szerb-Magyar Nap, a Tavaszi Koccintás az Üggetőn, valamint az egyéb közönségépítést szolgáló rendezvények alkalmasnak bizonyultak arra, hogy új látogatói csoportokat szólítsanak meg, növeljék a sportág láthatóságát és erősítsék a közösségi élményt.

Bár a hatások pontos számszerűsítése a rendelkezésre álló adatok hiánya miatt nehézkes, a rendezvények tapasztalatai azt mutatják, hogy a közönségépítésre, a marketingtevékenységre és az élményalapú rendezvényszervezésre a jövőben stratégiai eszközként kell tekinteni.

A kezdeményezések értékelésének korlátjai

A programok eredményességének pontosabb megítéléséhez elengedhetetlen a látogatottsági adatok rendszeres gyűjtése, a fogadási és gazdasági mutatók nagyobb átláthatósága, valamint a szervezők és az intézményi szereplők közötti szorosabb együttműködés, ezek híján az objektív értékelés jelenleg korlátozott lehetőségekkel valósítható meg, melyek részletezve az alábbiak.

Az új kezdeményezések lassú befogadása a versenyszervező részéről

A közönségépítést és marketinget célzó programok intézményi elfogadása gyakran lassabban történt, mint azt a sportág helyzete indokolná. Ez csökkenteti az egyes kezdeményezések hatékonyságát, valamint nehezíti azok hosszú távú fejlesztését.

A kombinált belépőjegyek rendszerének hiánya

A látogatószám növelését elősegítő kombinált vagy kedvezményes belépőjegy-rendszerek alkalmazása nem kapott kellő támogatást, noha ezek a nemzetközi sport- és szabadidős rendezvények gyakorlatában bevált eszköznek számítanak. A hatás adatalapú elemzése elmaradt.

A látogatottsági adatok hiánya

A versenynapokon jelenlévő közönség számbavétele nem történik egységes módszertan alapján. Ennek következtében nem áll rendelkezésre pontos adat arról, hogy az egyes rendezvények milyen mértékben járultak hozzá a látogatószám növekedéséhez és a rendezvény folyamán milyen programra, mi a közönség reakciója.

A forgalmi adatok korlátozott hozzáférhetősége

A fogadási forgalomra és az egyéb gazdasági mutatókra vonatkozó adatok nem minden esetben hozzáférhetők a szakmai szervezetek számára. Ez megnehezíti annak megítélését, hogy a közönségépítő programok milyen gazdasági eredményeket generáltak. Van azonban egy másik ennél is lényegesebb hatás. A futamokra föltett fogadások elrejtése, a totalizátor rendszer alapjait bontja meg, ugyanis, ha a fogadók nem látják, hogy mennyi pénzt tettek föl egy adott futamra, akkor azt sem látják, hogy mennyi lesz a nyereményalap és nem tudnak következtetni a potenciális nyereményre, így nem is fogadnak.

Következtetés

A jövőben a közönségépítés, a marketingtevékenység, a kiemelt versenynapok rendszere és a szakmai szervezetek aktív szerepvállalása nem kiegészítő elemként, hanem a magyar ügétősport fejlesztésének egyik alapvető stratégiai pillérjeként kezelendő!

Az ÜTOE jövőre vonatkozó tervei

Ezekről az egyesületnél részletes stratégia található ezért jelen anyagban csak felsorolás szinten érintjük a főbb terveket és tevékenységeket melyeket az ÜTOE végez és a jövőben is végezni fog:

- amatőrök és lőtulajdonosok toborzása;
- tandem sulky versenyek;
- tréningezési nyílt napok;

- tematikus vendéglisták a kiemelt napokon. (Bóna Szabolcs miniszter úr is egy ilyen nap (agrár vállalkozók vendéglátása az Ügetőderby napján) alkalmával találkozott közelebbről az ügetősporttal.
- információs szolgáltatás a kiemelt versenynapokon.
- panoráma buszozás (verseny nézés a belső körből).
- közösségi média kampányok. (futalovam, ügetőverseny, ügető tenyésztő egyesület – TT, FB, insta)
- sprintversenyek. „Házhoz visszük az ügetőt” szlogennel speciális vidéki versenyek szervezése és rendezése.

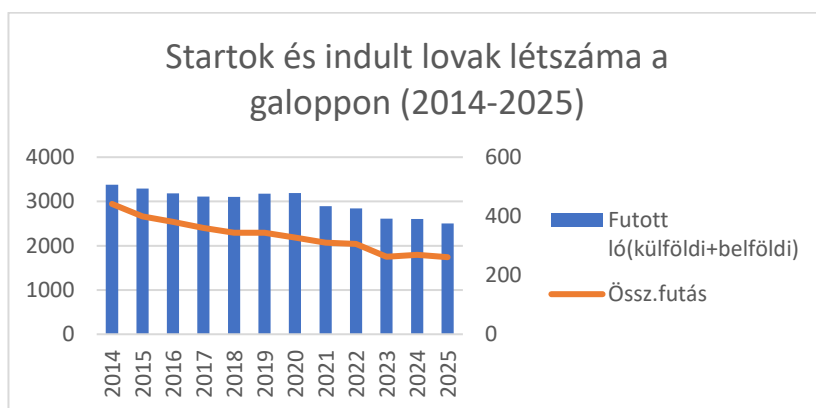
6. A galoppágazat helyzete

A galoppágazat továbbra is a magyar lóversenyzés egyik meghatározó pillére, azonban itt is jelentős kihívásokkal kell szembenézni. (8., 9., 11. ábra – létszámadatok, futási adatok)

A legfontosabb problémák:

- a lótulajdonosi kör szűkülése;
- a futó lovak számának csökkenése;
- a költségek gyors emelkedése;
- a fiatal lovak utánpótlásának erősítési igénye;
- a fogadási piac fejlődésének lassulása.

9. ábra

A galoppágazat legfontosabb fejlesztési feladatai:

- a versenyprogram korszerűsítése;
- a hendikeprendszer felülvizsgálata, korszerűsítése
- a vidéki jelenlét erősítése;
- új lótulajdonosok bevonása;
- a fogadási piac fejlesztése.

A galoppágazat továbbra is jelentős fejlődési potenciállal rendelkezik, amennyiben megfelelő ösztönzők és kiszámítható finanszírozás áll rendelkezésre. Ennek magyarázata az ágazat azon sajátosságában rejlik, hogy a sport alapvetően nem nemzeti keretek közt történik. Nagy a különböző országok versenyüzemei közti átjárhatóság, így a létszám kérdés sokkal dinamikusabban tud változni, mint az üggetőben. Ezen túlmenően a lovak karrierje is jóval rövidebb, mint az üggetőn, így sokkal nagyobb az évenkénti megújulás kényszere. Igaz ettől lesz sokkal költségesebb is az egész ágazat.

7. Az üggetőágazat helyzete

A futó lovak számának csökkenése, az egyes futamokban induló lovak számának visszaesése és a sportág társadalmi láthatóságának gyengülése hosszú évek óta tapasztalható, de 2022. után nagyon markánsra váló folyamat. A természetes mutatók az elmúlt évtizedben jelentős visszaesést mutatnak, amely jól érzékelteti az azonnali beavatkozás szükségességét.

A kedvezőtlen tendenciák mérséklése érdekében a szakmai szereplők (kiemelkedő kezdeményezők: ÜTOE), több alkalommal is kezdeményeztek olyan programokat, amelyek célja a közönségkapcsolatok erősítése, az üggetősport népszerűsítése és új látogatói rétegek megszólítása volt. A stratégiai anyag elkészítése során elsősorban az üggető tekintetében álltak rendelkezésre

információk, ezért az anyagban nagyobb arányban szerepelnek a konkrét példák az ügétő vonatkozásában, de sajnos a tendenciák mindkét ágazatban hasonlatosak.

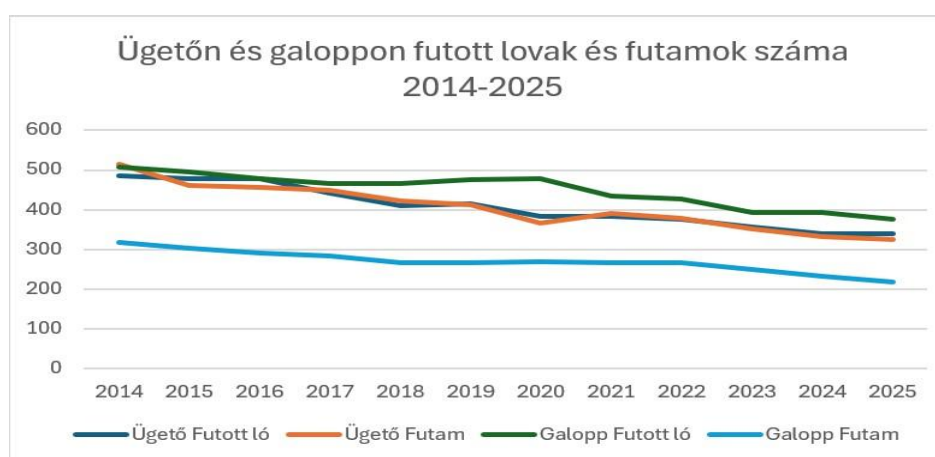
A 10. ábra két fontos ágazati mutatója, (lólétszám, futamok száma), közel azonos mértékű, mintegy egyharmados visszaesése 2025-re, arra utal, hogy nem átmeneti ingadozásról, hanem hosszabb ideje tartó strukturális folyamatról van szó. Ezen számok 2026-ban még rosszabbak lesznek. Az ügétőn tréningezett állomány mérete jelen pillanatban kevesebb, mint 220 ló, ami történelmi mélypont.

10. ábra A magyar lóversenyzés mutatói 2014-2025

Mutató	Galopp 2014	Galopp 2025	Változás	Ügétő 2014	Ügétő 2025	Változás
Futamok száma	317	217	-32%	514	324	-37%
Futó lovak száma	507	375	-26%	485	340	-30%
Tréningben lévő lovak száma	472	395	-16%	435	294	-32%

A lovak számának csökkenése kevesebb futamot eredményez, a kevesebb futam pedig tovább csökkenti a lólulajdonosi és tenyésztői érdekeltséget, amely önmagát erősítő negatív spirált alakít ki.

11. ábra

8. Hogyan kezelhető a válságos helyzet? Miért, hova és mekkora forrás szükséges?

8.1 A Kincsem Nemzeti Lovas Program (KNLP) és a jelen stratégiai anyag kapcsolata

A válság nem új keletű. Többször hangsúlyozzuk, hogy nem pusztán forráshiányból fakad és azt is többször hangsúlyozzuk, hogy a megoldását mindig egy kaptafára képzelték el, bárki is volt a területért felelős vagyongazdálkodó, melyek között eddig az AÉM és jogelődjei egyszer sem szerepeltek.

ÁVÜ, ÁPV Rt., MNV, MFB, ITM, HM – mint vagyongazdálkodók; Kinevezett saját ember és kézi irányítás! - Ez volt a sikertelenség receptje! Azért fontos ezt kiemelni, mert program korábban is volt az ágazat fellendítésére.

2012-ben a Kincsem Nemzeti Lovas Program alapvetően jó célokat tűzött ki, de nem valósult meg belőle szinte semmi. Az egy átgondolt, több évig tervezett fejlesztési program volt. A program tulajdonképpen már 2012-ben lefektette azokat a célokat, amelyek ma is érvényesek. Jelen pillanatban azonban nem reális nagy fejlesztésekben gondolkodni addig, amíg a stabilizáció nem valósul meg. Ezen stratégiai anyag elsődleges célja a stabilizáció kialakítása, mely együtt fog járni bizonyos természetes mutatók javulásával, de ezt ne fejlesztésként, hanem a szükséges stabilitás elérésének alapfeltételeiként értékeljük. A 12. ábra bemutatja a KNLP és az aktuális stratégia anyag kapcsolatát.

12. ábra: A KNLP és a jelen stratégia kapcsolata

Terület	2012-es KNLP program	Jelenlegi stratégia
Futó lovak számának növelése	Kiemelt cél	Kiemelt cél
Tulajdonosok számának növelése	Kiemelt cél	Kiemelt cél, tulajdonosi ösztönző rendszer, új tulajdonosi formák (szindikátus)
Tenyésztés fejlesztése	Kiemelt cél	Kiemelt cél, tenyésztési prémiumok, csikószám-program
Fogadási piac fejlesztése	Kiemelt cél	Új gazdasági modell
Nemzetközi versenyképesség	Kiemelt cél	Régiós központi szerep
Versenydíjak növelése	Kiemelt cél	650+650 millió Ft-os célállapot
Vidéki jelenlét	Korlátozottan jelent meg	Vidéki versenynapok programja, társadalmi szervezetek egyéb kezdeményezései
Adataalapú működés	Nem szerepelt	KPI-rendszer és teljesítménymérés
Szervezeti reform	Nem szerepelt	Új irányítási és koordinációs rendszer (A stratégiai anyag legfontosabb mondanivalója!)
Életpályamodell	Nem szerepelt	Kiemelt fejlesztési terület

A táblázat alapján jól látható, hogy a jelenlegi stratégia nem szakít a korábbi programmal, hanem annak továbbfejlesztett és korszerűsített változata.

13. ábra A 2012-es KNLP fő számai

Mutató	2011	2016 cél	Változás
Versenynapok száma (ügető + galopp)	83	90	+8,4%
Futamok száma (ügető + galopp)	834	900	+7,9%
Versenylovak száma (ügető + galopp)	988	1200	+21,5%
Tulajdonosok száma (ügető + galopp)	220	600	+172,7%

A KNLP célrendszeréből egyértelműen látható, hogy a program a tulajdonosi kör bővítését és a versenyló-állomány növelését tekintette a fejlődés legfontosabb feltételének. Jelenleg ennél többről van szó. Az irányítási struktúra, a forrás stabilizálás és az egyéb körülmények fejlesztése a fő cél, melyeket a tulajdonosi kör bővülése, a lólétszám fejlődése követni fog.

A legfontosabb stratégiai tanulság

A 2012-es program egyik legfontosabb megállapítása ma is változatlanul igaz. **A futamok számát és minőségét a rendelkezésre álló versenyló-állomány határozza meg.**

Amennyiben nő a futó lovak száma:

- nő a futamok száma;
- javul az egyes futamokban induló lovak száma;
- emelkedik a versenyek sportértéke;
- vonzóbbá válik a fogadási termék;
- növekszik a fogadási forgalom;
- erősödik a tenyésztői és futtatói érdekelttség.

Ismét csak kiemelendő: **A lóállomány bővítése nem önálló cél, hanem a teljes lóversenyzési ökoszisztéma fejlődésének alapfeltétele.** Ha ez nem teljesül, akkor a kapcsolódó mutatók sem lehetnek jók.

Következtetések, összegzés

A magyar lóversenyzés jövője a versenyló-állomány növelésén múlik!

Ennek érdekében a lóverseny megújulási programjának egyszerre kell a természetes mutatókat több helyen is javítani:

- növelnie a futó lovak számát;
- bővítenie a tulajdonosi és futtatói kört;
- ösztönöznie a hazai tenyésztést;
- emelnie a versenydíjakat;
- fejlesztenie a fogadási piacot;
- megerősítenie a szakmai életpályamodelleket;
- adatalapú irányítást kialakítania;
- növelnie a vidéki jelenlétet;
- erősítenie Magyarország régiós szerepét.

A jelenlegi program nem új stratégiai irányt jelent, hanem a 2012-ben meghatározott célok korszerű továbbfejlesztését. A cél nem egyszerűen több verseny megrendezése, hanem több ló,

több tulajdonos, nagyobb mezőnyök, magasabb sportérték és egy hosszú távon fenntartható, önfenntartó magyar lóversenyzési rendszer kialakítása.

8.2 Két út áll a lóversenyzés előtt

A magyar lóversenyzés jelenlegi helyzetében az ágazat előtt két út áll: a folyamatos zsugorodás, leépülés és megállás vagy a célzott állami beavatkozással megvalósítható stabilizáció és egy fejlődés elindulása. A versenydíj nem az egyetlen tényező a beavatkozásra, de a rendszer jelenlegi állapotában a legfontosabb beavatkozási pont. (Gyors, hatékony egyszerűen kivitelezhető.) Az évek óta elmaradó versenydíj-emelést pótolni kell és világos, hosszú távú (minimum 4-5 évre szóló) üzenetet kell megfogalmazni a „befektetőknek”, azaz a lótulajdonosoknak. Ettől még nem lesz rögtön több ló, de elindul egy olyan folyamat, ami végül több lovat és nagyobb társadalmi presztízst, népszerűséget fog teremteni.

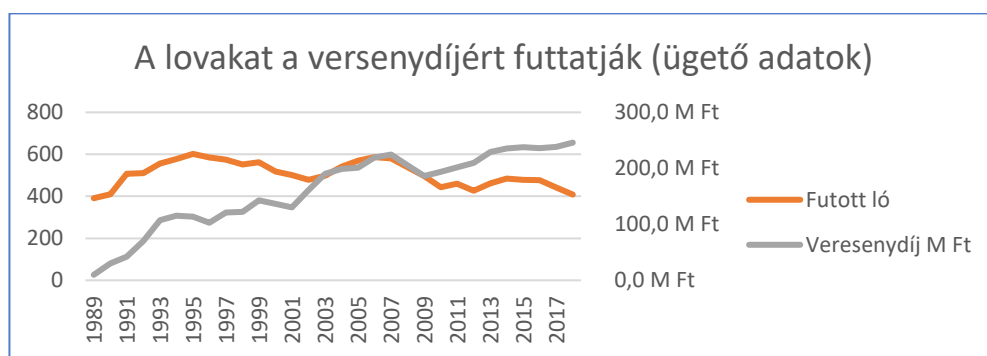
8.3 Mekkora stabilizációs csomag kell?

A realitás talaján maradván, ha csak az elmúlt 5 évet nézzük, akkor is van 64% árváltozás. (1. mellékletben támasztjuk alá) Ebből következően, ahogyan azt a 1. táblázat adatai közt megtaláljuk, a teljes díjkeret korrigálásához 486 millió Ft (kb. 500 M Ft) pótlólagos forrás szükséges, amely a versenydíjakon keresztül automatikusan növeli a kapcsolódó prémiumokat is. **Az 500 M Ft lehetővé teszi a díjkeret reálértékének helyreállítását 2020-hoz képest és a rendelkezésre álló adatok, összefüggések alapján azt állítjuk, hogy ez megteremti a kritikus lólétszám eléréséhez szükséges ösztönzést.**

Nem egyszerű támogatási igényről van szó, hanem olyan stabilizációs intézkedésről, amely lehetővé teszi a negatív folyamatok megállítását és a növekedési pályára történő visszatérést. **A magyar lóverseny jelenleg nem képes önfenntartó működésre! A támogatás célja annak a versenyüzem méretnek a helyreállítása, amely mellett a fogadási forgalom újra érdemi szerepet tölthet be.**

A versenydíj és a lólétszám között a történelmi tapasztalatok alapján van pozitív korreláció:

14. ábra

Csak a jelentős emelések tudnak létszámbővülést eredményezni. (1989-1993., 2001-2007 2010-2013.) A kisebb emelés (2013-2017.) tulajdonképpen inkább tekinthető infláció követésnek, mint érdemi beavatkozásnak, amelyek hatását egyéb körülmények alááshatják. (Ilyen egyéb körülmény például a versenynapok száma is, mely 2013-tól csökken. (5., 6. ábra)

8.4 A támogatás multiplikátor hatása

A többletforrás nem kizárólag a versenydíjakat, hanem az ehhez kapcsolódó prémiumokat is növeli. A támogatás egyszerre éri el:

- a tenyésztőket;
- lótulajdonosokat;
- a trénereket;
- a lovasokat és hajtókat;
- az istállószerelőket;
- az utánpótlást biztosító fiatal szakembereket.

A stratégiai anyag két fő állítása:

1.) A lóverseny rendszerszerű működéséhez **a versenydíjak teremtik meg az alapot.** (Multiplikátor hatása miatt, erre lehet építeni a népszerűség fokozását is) – 1. fejezet

2.) A lóversenyben olyan egységes irányítási rendszer szükséges, **ami leképezi a szakmai oldal vállalásait.** – 2. fejezet

Nagyon lényeges körülmény, hogy az elmúlt 36 év során soha nem állt elő a két körülmény egyszerre megfelelő formában. Jelenleg az irányítási struktúra kialakítása egyetlen állami szerv (AÉM) kompetenciájához köthető, ami igen nagy lépés lesz, ha megvalósul. A beteg azonban csak két lábon tud járni, ezért a versenydíjak rendezése is elengedhetetlen.

9. A többletforrás felhasználásának részletei

9.1 A versenydíjak emelése

A versenydíj a lóversenysport alapvető gazdasági ösztönzője, emelése nélkül nincs pozitív jövőkép. Célja:

- a futtatási kedv növelése;
- új lótulajdonosok bevonása;
- a versenylovak számának növelése;
- a futó lovak számának emelése
- a fogadási forgalom növelése.

9.2 A tenyésztési prémiumok növelése

A tenyésztési prémium a versenydíjak meghatározott részéből képzett támogatási forma.

Mértéke a versenydíj 7.5-30%-a között mozoghat.

Kizárólag:

- magyar tenyésztésű lovak után jár;
- magyar tenyésztők számára fizethető ki.

Kiemelt cél az ügетő tenyésztési prémium legalább a versenydíjak 15%-os szintjére történő emelése. Az így kifizetett díjak teremtik meg a tenyésztők anyagi alapját arra, hogy akkor is folytassák a tenyésztést, ha egy-egy évjáratuk esetleg nem sikeres és az eladásokból adott időszakban így nem tudnák finanszírozni a következő év tenyésztését. A tenyésztési prémium mértékét és jellegét tekintve is egy igen jelentős bevételi forrás. Különösen az ügетőn, ahol a lovak versenykarrierje hosszabb. Az eszköz egy igen jó „balanszer” ugyanis a lovak eladásából származó egyszeri bevétel helyett, a megfelelő eredmények után folyamatosan érkező bevételt és egyben reklámot is jelent.

9.3 A futtatási prémiumok növelése

A futtatási prémium a magyar tenyésztésű lovakat versenyeztető hazai lótulajdonosok támogatását szolgálja.

Kizárólag:

- magyar tenyésztésű lovak után;
- magyarországi lótulajdonosok részére fizethető ki.

Ezzel a lótulajdonosok arra vannak ösztönözve, hogy folytassák a tenyésztők által megkezdett munkát és finanszírozzák nagyobb türelemmel a hazai tenyésztésű lovak fejlődését.

9.4 A támogatás összesített hatása, a természetes mutatók javulása

A célokat a természetes mutatók javulása területén a megfelelő nagyságú versenydíj is elérné (prémiumok nélkül), de egyrészt a „megfelelő” az egyenlő a francia, olasz vagy svéd díjakkal, tehát meglehetősen magas összeg, másrészt egy jól működő egyensúlyi versenyrendszert feltételez, ahol a vevők, (lótulajdonosok), eladók, (tenyésztők), szakemberek (trénerek, hajtók, kovácsok, állatorvosok stb..) nem egy hosszú ideje csökkenő mutatók szerint működő rendszer, bizalmukat veszített elemei. A támogatások (prémiumok) azért kellenek a rendszerbe, mert a versenydíjak nem azonnal érik el céljukat. Átfutási időre van szükség, amíg a lótulajdonos tényleg elhiszi, hogy annyit nyer Ő, vagy valamelyik közeli ismerőse, hogy abból kényelmesen tud új lóba beruházni. Majd ez a beruházás ténylegesen és tömegesen, jó árakon meg is valósul. Ez után lehet arra számítani, hogy a tenyésztők investálnak a tenyésztésbe, a szakemberek elkezdnek egymással versengeni az új lótulajdonosokért és így tovább. Ekkor lehet azt mondani, hogy működik a rendszer. Ehhez éveken át tartó kiszámítható jövőképre kell lennie. A versenydíjak egy része nem hasznosul azért, mert mindig vannak lemorzsolódó szereplők, így ez is egy ok arra, hogy a hasznosulást a prémiumokkal lehessen javítani.

A tényleges hatást nagyon nehéz megjósolni, mert egyéb külső körülmények is fontos szerepet játszhatnak, erre példa a 2026-os aszály következtében kialakult extrém tömegtakarmányárak, a 2020-as COVID, a 2008-as pénzügyi válság stb. A beavatkozás hiányát sokkal könnyebb prognosztizálni, mert ennek hatása aktuálisan és évek óta látható, melyből következően minden idők egyik legnagyobb bizalomhiánya alakult ki.

A nehézségek ellenére, a 2. mellékletben felállítottunk egy természetes mutatók javulását vizionáló prognózist arra az esetre, ha a stratégiai anyag két fő tézise, a versenydíj-emelés és az irányítási struktúra megfelelő változásai bekövetkeznének és tartósan a piac elvárásai szerint működő és kiszámítható rendszer áll föl. Fontos megérteni, főleg az ügетő esetében, hogy az ágazat stressztűrőbb, de lassabban reagál a változásokra. Ennek okait most nem részletezzük, de a lényeg

az, hogy a biológia törvényszerűségei és az ágazat Európa szerte alkalmazott nemzeti protekcionizmusa miatt az üggetőn minimum 4 év kell a változások tendenciózus beindulásához.

9.5 Mi történik többletforrás nélkül?

A hazai lóversenyzés jelenlegi helyzetében a beavatkozás elmaradása nem egyszerűen a fejlődési lehetőségek elvesztését jelenti, hanem a már megindult negatív folyamatok további felgyorsulását eredményezheti. **Amennyiben a versenydíjak, valamint a hozzájuk kapcsolódó tenyésztési és futtatási prémiumok nem emelkednek érdemben, várhatóan tovább romlik a lóversenyzés gazdasági vonzereje.**

A támogatás hiányában a megrendezhetetlen versenyeket a szereplők nem objektív lóhiányként értékelik, hanem futtatási lehetőségeik olyan beszűkülésének, ami már nem biztosítja a lótulajdonosok számára az álmodott nyereség elérésének lehetőségét, a szakemberek számára pedig, a megélhetéshez szükséges megrendeléseket. Így a lótulajdonos és a lovakkal foglalkozó szakemberek is elhagyják az ágazatot.

A következmények a természetes mutatók további masszív romlásában fognak megtestesülni!

A rendszer egyik legnagyobb problémája, hogy a csökkenő állomány önmagát erősítő spirált alakít ki. Kevesebb ló kevesebb futamot eredményez, ami csökkenti a sportértéket, a lovak fejlődését segítő versenyzési lehetőségeket és a fogadási érdeklődést, ez pedig tovább rontja a futtatás gazdasági feltételeit.

Az üggető ágazat a lóversenyágazaton belül, jelenleg sérülékenyebb helyzetben van. Az elmúlt évtizedben jelentős visszaesés következett be, melynek oka volt az a rövidlátó szemlélet, hogy a források egy részét a galopp ágazatba átcsoportosítva, az szinten tartható vagy fejleszthető. Amellett, hogy ez a logika nem számolt a park és a tréningtelepek üzemeltetési költségeinek ágazatok közti megosztásának előnytelen változásaival, azt sem értette meg, hogy ez önmagában nem fogja megoldani a galopp ágazat problémáit, mert a problémák megoldásához nem elegendő a forrás átcsoportosítása. Nem csak mértéke miatt, hanem az ágazat egyéb strukturális problémája miatt sem. Így ez a szemlélet egy problémából, két igen nagy problémát generált!

9.6 Kiemelt vezetői üzenet

Az 500 millió Ft többletforrás nem fejlesztési luxus, hanem a magyar lóversenyzés működőképességének megőrzéséhez szükséges minimális stabilizációs forrás.

A program alapelve, hogy az emelt támogatás kizárólag versenydíj típusú célokat szolgálhat, működési költségekre nem használható fel.

Az 500 millió Ft-os stabilizációs program eredményeként a Kincsem Park nem kizárólag a magyar lóversenyzés központjaként működhet tovább, hanem az AÉM kiemelt programjainak helyszíneként és tudásközpontként is. A terület sok célra használható, nagyon jó adottságokkal rendelkezik, bemutató és népszerűsítő rendezvényeket lehet szervezni. Kitűnő központja lehet a vidéki értékek bemutatásának, a komoly szakmai programok mellett népszerűsítő és közösségépítő események céljára is megfelel. Havi tematikus rendezvények is szervezhetők, továbbá vidéki megyék, térségek, városok is bemutatkozhatnak. A park a természetvédelmi szemlélet formálásban is szerepet játszhat a főváros közepén, és a fiatal korosztályok nagyon sok új információt kaphatnak. Viszonylag

könnyen megközelíthető és az AÉM számára versenyképes területet jelent minden olyan rendezvény számára, melyet az Expo területén rendeztek idáig.

10. A reformprogram várható eredményei

A szervezeti felépítésről szóló fejezetben kifejtett, új szervezeti modell bevezetése révén várható:

- a döntéshozatal gyorsulása;
- a szakmai együttműködés javulása;
- az átláthatóság növekedése;
- a forrásfelhasználás hatékonyságának javulása;
- a stratégiai célok következetes végrehajtása;
- a fejlesztések eredményességének növekedése.

A reformok nélkül a lóverseny ügyében nem lesznek biztató kilátások, nem feltétlenül azért, mert a szereplők ellenállásába ütköznek. A szereplőktől ugyanis általában egyáltalán nem idegen az, hogy mások oldják meg helyettük a problémákat! Az ok egész egyszerűen az a kényelmes álláspont, hogy így nem kell semmit tenni és az állam fogja megoldani vagy tönkre tenni teljesen a lóversenyzés helyzetét, amiben a szereplőknek nem lesz felelősségük.

A KNLP 2012-ben kitűzött célszámokat 2016-ra, melyek egyrészt kedvezőbb helyzetből indultak, másrészt nem valósultak meg. Ennek ellenére nem voltak irreálisak. A napi realitásokhoz igazítva és csak egyetlen mutatóra a lólétszámmra koncentrálva, előrejelzésünk a 2. melléklet szerinti.

A stratégiai program közvetlen hatásának folyamata:

1. állami stabilizáció; (500 M Ft biztosítsa)
2. versenydíjak emelése rapid módon 1,1-1,2 Mrd Ft-ra 2027-ben.
3. lólétszám stabilizálódása, 2027., növekedése 30%-kal (A jelenlegi 600-ról 800-ra) 2029-re
4. jobb versenytermék;
5. fogadási forgalom növekedése; (A fogadásszervezés reformját és hatékonyság javulását alapul véve.)
6. állami függőség csökkenése.

A stratégiai program közvetett hatásának folyamata:

1. Pontos foglalkoztatási hatás: Erre csak becslést lehet tenni, de 10 év múlva 500-500 lovat feltételezve **az ágazatban, körülbelül 1000 munkahely várható.**
2. Hány vidéki munkahely érintett: A lóverseny sajnos elég fővároscentrikus, de a bővülés a hely fizikálisa adottságai miatt a tenyésztés területén 100%-osan a versenyzés területén pedig az üggetőn, 250 ló fölött (azaz 50%-osan), a galoppon pedig 100%-osan vidéki munkahelyet teremt. A versenyszervezés, versenyrendezés, ingatlanhasznosítás főként fővárosi munkahelyeket jelent. **Össességében körülbelül arra lehet számítani, hogy a munkahelyek fele vidéki munkahely.**
3. **Mekkora állami vagyoni** védelméről van szó; Ezt nehéz számokban kifejezni! Nagyjából ahhoz lehet hasonlítani, mint ha a Városliget értékét szeretnénk megállapítani. A 2025-ös beszámoló kiegészítő melléklete alapján a társaság vagyona 38 Mrd Ft, melynek jelentős részét az ingatlanok képezik. A területek értéke jelentősen függ a használati irányuktól...
4. **Mikor várható mérhető eredmény?** A „4.1.3.2 Adataalapú döntés-előkészítés, KPI” fejezet és a 2. melléklet célszámai adnak erre választ.

11. Finanszírozási Modell

Ez egy olyan lényeges kérdéskör, amelynek a szervezeti struktúra hatásához hasonló szerepe van. Sok pénzzel ugyanis a régi struktúra is működtethető. A kalkulációk szerint, melynek bizonyos feltételeit a 2. fejezetben tárgyaljuk, jelenleg 3 Mrd Ft, inflációval korrigálva és év elején a rendszerbe berakva, folyamatosan biztosítani tudná a kiszámíthatóságot (versenydíjakat, működési költséget). Lassan, de biztosan megjelenének a lótulajdonosok, velük együtt a lovak és az igény növekedése esetén a tenyésztés is új lendületet kapna. A finanszírozási kérdés rendezése magában is hatékony eszköz, ezért érdemes elválasztani a szervezeti struktúrától és önállóan vizsgálni. Azt azonban meg kell jegyezni, hogy a rendszer hatékonysága és a finanszírozás is két különböző dolog.

11.1 A finanszírozási rendszer célja, hogy biztosítsa a célok elérésének komplexitását

A magyar lóversenyzés hosszú távú fenntarthatóságának egyik alapfeltétele egy kiszámítható, átlátható és fejlődésorientált finanszírozási rendszer kialakítása. Ez Lengyelországban nagyon leegyszerűsítve úgy valósult meg, hogy az állami szerencsejáték cég, év elején átad a lóversenynek egy éves finanszírozási keretet. Ebből lehet gazdálkodni és erre mindig lehet számítani! Ez olyan folyamatokat indít be, amire itthon rég nem volt példa a kiszámíthatatlanság miatt. A végeredmény egy fejlődő rendszer. Lényeges körülmény azonban, hogy a rendszer nem állami cégek működésén alapszik. Az állam csak a helyszínt (kizárólagosan lóverseny céljára, hosszú távon - 50 év, állami tulajdonban tartja) és a forrást biztosítja, a szereplők maguk alakítják körülményeiket ebben a rendszerben.

11.2 A jelenlegi finanszírozási helyzet, forrás alternatívák

Az elmúlt évek során a lóversenyzés finanszírozási rendszere egyre nehezebben tudta követni az ágazat működési költségeinek növekedését. Különösen jelentős emelkedés következett be:

- a takarmányozási költségekben;
- az állategészségügyi kiadásokban;
- a szállítási költségekben;
- a munkaerőköltségekben;
- az energiaárakban.

A versenydíjak reálértékének csökkenése rontotta a tulajdonosi és tenyésztői érdekeltséget.

Jelenleg a rendszer alulfinanszírozott, melynek legfőbb oka a versenydíjak alacsony mértéke. A funkcionális alulfinanszírozottság okai közt bizonyos mértékig szerepet játszik a szervezés, ingatlanhasznosítás hatékonyságának gyenge szintje is, de ahogyan azt már említettük ezeken a területeken a rapiditás valószínűleg közel sem oldható meg olyan ütemben, mint amilyen ütemben kifejti negatív hatását az alulfinanszírozottság. Ráadásul a hatékonyság javulásának egyéb kiadás következményei is lesznek bizonyos területeken (pl. ingatlanhasznosítás).

A magyar lóversenyzés hosszú távú finanszírozásának kialakítása során fontos alapelv, hogy **a működés nem épülhet a meglévő vagyonelemek értékesítésére**. Az elmúlt évtizedek tapasztalatai azt mutatják, hogy az ingatlanértékesítések ugyan rövid távon átmeneti forrást biztosítottak, hosszú távon azonban egyáltalán nem járultak hozzá érdemben a lóversenyzés problémáinak megoldásához!

A közelmúltban több olyan vagyonelem is értékesítésre került, amely korábban a lóversenyzés infrastruktúrájához kapcsolódott, többek között:

- a Kerepesi úti ügetőpálya;
- az alagi téli pálya;
- a Kincsem Park gazdasági bejáratánál található úgynevezett „szürkeházak”.

Az elmúlt évtizedek tapasztalatai alapján megállapítható, hogy az egyes vagyonelemek értékesítése nem hozta meg azokat a strukturális változásokat és fejlődési eredményeket, amelyek az elidegenítést indokolhatták volna. Az ágazat természetes és gazdasági mutatói tovább romlottak, ezért teljesen indokolt levonni azt a tanulságot, hogy a vagyonértékesítés önmagában nem tekinthető a magyar lóverseny problémáira adott fenntartható válasznak! Az állami vagyon szempontjából felelőtlen volt, ezért a jövőben az ilyen döntések helyett a működési modell és a finanszírozási rendszer reformjára kell helyezni a hangsúlyt.

A nemzetközi példák azt mutatják, hogy a korszerű lóversenypályák már nem kizárólag sportlétesítményként működnek. Számos országban a versenypályák kulturális, oktatási, közösségi és agrármarketing célokat is szolgálnak, ezáltal növelve a látogatottságot, a társadalmi beágyazottságot és a bevételtermelő képességet.

Következtetés

A magyar lóversenyzés jövője nem az ingatlanok esetleges értékesítésében, hanem azok értékteremtő és bevételtermelő hasznosításában rejlik. A meglévő vagyonelemeket nem egyszeri forrásként, hanem a lóversenyzés hosszú távú fejlődését szolgáló stratégiai eszközként szükséges kezelni.

A Kincsem Nemzeti Kft. évek óta veszteséges, kizárólag az állam hathatós támogatásával képes működni. A veszteség egyik magyarázata, hogy olyan nagyságrendű ingatlanokkal rendelkezik, mint a Kincsem Park és Alag. (89+105 ha). Ezeknek a hatalmas területeknek a karbantartása, fenntartása komoly erőforrásokat igényel. A 100 hektáros Városliget éves parkfenntartása 1,227 milliárd forint volt. Nem lehet csodálkozni, hogy a Kincsem Kft. költségvetésében is jelentős tétel a területek karbantartása, mégis jóval kevesebb mint a Városligeté. A pontos számot nem tudjuk, mert a Kincsem Kft. résztevékenységei nincsenek elkülönülve egymástól. Mindenesetre az feltételezhető, hogy ezen a területen nincs nagy mozgástér a költségek csökkentése vonatkozásában, főleg, ha az ingatlanhasznosítás modernizálási igényeket is támaszt. **Ugyanakkor az állam veszteség finanszírozó szerepe korlátos ezért fontos, hogy a cég közfeladatokat, közérdekű feladatokat lásson el például: „V. fejezet Értelmező rendelkezések 37. § 5. Közérdekű cél: a szerencsejáték szervező tevékenységi körét meghaladó, saját, vagy alkalmazottai érdekein túli, közösségi érdekeket szolgáló cél. A közösségi érdek meghatározásához a közérdekű célként meghatározott tevékenység felügyeletét ellátó szerv egyetértése szükséges. Lóversenyfogadás esetében közérdekű célnak minősül a versenyló tenyésztés is.”**

11.3 Fogadási forgalom

A szerencsejátékokról szóló törvény készítése során azzal indokoltuk a lóversenyfogadás mentesítését a játékadó alól, hogy az a bevételeiből közérdekű célt szolgál. (32.§ (4) * A 16. § szerinti sorsolós játék, valamint a lóversenyfogadás a játékadó fizetési kötelezettség alól mentes.)

A szerencsejátékokról szóló törvény készítése során elfogadták javaslatunkat a közcél definiálására az alábbiak szerint:

*„V. fejezet Értelmező rendelkezések 37. § 5. **Közérdekű cél:** a szerencsejáték szervező tevékenységi körét meghaladó, saját, vagy alkalmazottai érdekein túli, közösségi érdekeket szolgáló cél. A közösségi érdek meghatározásához a közérdekű célként meghatározott tevékenység felügyeletét ellátó szerv egyetértése szükséges. **Lóversenyfogadás** esetében közérdekű célnak minősül a **versenylő tenyésztés** is.”*

A kérdéskört a finanszírozás keretein belül vizsgáljuk, mivel a fogadási forgalom az ágazat egyik legfontosabb gazdasági teljesítménymutatója és normál esetben forrásteremtője.

A fogadási forgalom és a lóversenyzés hagyományos értelemben egymásra épül. Az egymásrautaltság azonban csak akkor érvényes, ha a versenydíjakat a fogadási forgalomnak kell biztosítani. Abban az esetben, ha ez a kapcsolat nincs meg, mert állami támogatás révén a rendszerbe bekerül a működéshez szükséges összeg, akkor a lóverseny egy olyan sajátos útra kerül, ahol a versenyzés fejlődése biztosított, de a jó verseny kritériuma (sok ló, kiegyenlített esélyek) kisebb jelentőséget kap. Ebből a szempontból is érdemes vizsgálni a lengyel modellt, ahol úgy tűnik, hogy elegendő forrás van a szakmai fejlődéshez. Ott a fogadásszervezés nem a versenyteljesítmény alapján válik befizetővé, hanem fix összeget ad és ez egy érdekes helyzetet teremt, mert így eltűnik a jó versenyek rendezésének ösztönző kényszere. **Ezért a fogadásszervezés kérdéskörében is szükséges egy világos hazai stratégia elképzelés, mérföldkövekkel.** Meg kell válaszolni bizonyos kérdéseket, amelyek a lóverseny nagyon sajátos hazai helyzete miatt, a történelmi tapasztalatok alapján **csak szektorok közti egyeztetéssel és kormányhatározat szintű döntésekkel terelhetők a produktivitás irányába.** A megválaszolandó kérdések, többek közt: Milyen mértékű a forrásigény? Ki biztosítsa? Mennyire legyen szoros kapcsolat a versenyzés és a fogadási forgalomból származó bevétel közt?

Fentebb jogszabályra való hivatkozással alátámasztottuk, hogy **a magyar lóverseny, a kulturális örökség megóvása révén egy közérdekű célként definiálható, ezért jogos elvárás a szereplőktől, hogy ehhez forrást is rendeljen az állam. Vissza kell utalni azonban arra a morális kötelezettségre is, amit a lóverseny részleges reprivatizációja alapoz meg.**

Az állami szerencsejáték társaság a polgárok nyerési vágyból elkövetett szerencsejáték kiadásaira alapozza jövedelmét, melyet az állam nem, mint „hülyeségadót” szed be ismeretlen célokra, hanem „önkéntes hozzájárulást” a közérdekű célokhoz. Ez teremti meg az alapot arra, hogy a magyar lóversenyt a lengyel példához hasonlatosan az állami szerencsejáték cég finanszírozza részben. Ezt a modellt érdemes azonban tovább fejleszteni és megteremteni a lóverseny és a fogadások természetes kapcsolatát is, ugyanis ez mindkét fél számára reklám lehetőségeket hordoz. Mindezekon túl érdemes arra is hangsúlyt helyezni, hogy a lóversenyfogadások kínálata ne terelődjek át a napjainkban annyira népszerű virtualitás irányába, ugyanis a lóversenynek nagy szüksége van az új szereplőkre, akik azonban csak akkor remélhetők a fogadók közül, ha azok találkoznak a helyi élménnyel. (Ezért szervez az ÜTOE a kiemelt napok alkalmával tematikus vendéglátást.)

A lóversenyfogadás területén külön kell foglalkozni a helyi élményhez kötődő fogadásokkal! Enélkül a lóverseny kívülállóként élvezhetetlen. Amikor valaki bekerül a rendszerbe, akkor a ló nyereménye és/vagy az elért helyezések élménye, presztízse általában átveszi az élményszerző szerepet, de először a fogadás az, ami élményt szerezhet. Éppen ezért az olyan külsős rendezvények, ahol nem irányítják az embereket a fogadások felé, tulajdonképpen egy állatkerti élményhez

hasonlíthatók legjobb esetben, ahol is az emberekben általában nem vetődik föl, hogy másképp is részese lehet a történetnek, mint alkalmi látogató.

A lóversenyfogadásokat a Kincsem Nemzeti Kft.-től elkülönülve egy önálló cég a MLFSZ Kft. végzi. A szerencsejáték-szervezésére kizárólag ennek a cégnek van engedélye, amely cég nem lehet veszteséges. Amennyiben veszteséges a tevékenysége, akkor elveszíti a játékengedélyét.

Szükséges vállalás:

- a fogadási rendszer fejlesztése;
- online lehetőségek bővítése;
- új fogadói rétegek megszólítása („különös tekintettel a külsős rendezvények szervezésére”)

Elvárt eredmény:

- növekvő fogadási forgalom;
- javuló önfenntartó képesség;
- stabilabb bevételi háttér.

A fogadási forgalom adataiban a versenypálya, az online és az iroda tulajdonképpen a helyi élményhez kötött forgalmat jelenti, ami a lóverseny saját fogadásszervezőjéhez kötődik. Az Sz Zrt. adatai egy nemzetközi játékban való részvételen alapulnak, (Kincsem + és Kincsem Tuti), mely forgalomból arányaiban és sajnos abszolút összegében is lényegesen kevesebb kerül a magyar lóversenybe, mint a másik háromból. A lóverseny saját fogadásszervezőjénél sajnos ugyanaz látszik, mint az állami versenyszervező cégnél! A fogadási rendszer az elmúlt 10 évben nem tudott érdemben megújulni és az általa termelt bevétel nagyon gyenge.

11.4 Vezetői üzenet a fogadással kapcsolatosan

A magyar állami szerencsejáték cég a finanszírozás tekintetében megkerülhetetlen. A magyar lóverseny a belátható jövőben vegyes finanszírozású modellben működhet, állami stabilizáció + fokozatosan növekvő fogadási bevételek. (Lásd 2. melléklet) A rendszert érdemes úgy fejleszteni, hogy legyen kölcsönös érdekeltségi viszony a versenyszervezés és a fogadásszervezés között!

12. Bevételek – kiadások, fenntarthatóság

Ez a terület az, ahol a szakmai szereplőknek csak akkor van kompetenciája és akkor sem minden területen, ha megvalósulnak az első fejezetben leírt reformok ezért csak érintőlegesen fejtjük ki álláspontunkat.

A Kincsem Nemzeti Kft. gazdálkodása során nem érvényesült kellően az állam részéről a jó gazda gondossága! Ebbe nem csak az tartozik bele, hogy mire nem költünk, hanem az is, hogy mire kell és mire kellene költeni. Mivel az anyag stratégiai és nem feladata egy átvilágítás, csak vázlatosan emelünk ki néhány olyan pontot, amin 2016-2026 vonatkozásában érdemes elgondolkodni.

Az ingyenesen letölthető beszámolók kiegészítő mellékletei alapján a mesterséges intelligencia véleménye az alábbi a cégről.

Rövid vezetői összefoglaló a Kincsem Kft gazdálkodásáról (AI)

A társaság **eszköz- és vagyonoldalról erős, működési és üzleti oldalról gyenge**, valamint **jelentős mértékben függ az állami támogatástól**. Nem klasszikus piaci vállalkozásként működik, hanem

részben közfeladatot ellátó szervezetként, amely a magyar lóversenyzés infrastruktúráját és sportágát tartja fenn. [\[Kieg_Mell_...m_20260505 | PDF\]](#)

Pozitívumok

- Jelentős vagyonnal rendelkezik, a mérlegfőösszeg 2025 végén meghaladta a **38 milliárd Ft-ot**. [\[Kieg_Mell_...m_20260505 | PDF\]](#)
- Az ingatlanvagyon értéke jelentősen nőtt, részben az értékhelyesbítés miatt. Az értékelési tartalék több mint **20,8 milliárd Ft**. [\[Kieg_Mell_...m_20260505 | PDF\]](#)
- A saját tőke magas, közel **24,9 milliárd Ft**, ami a mérlegfőösszeg 65%-át teszi ki. [\[Kieg_Mell_...m_20260505 | PDF\]](#)
- Tőkeemelés történt 2025-ben **900 millió Ft** értékben, ami mutatja a tulajdonosi elköteleződést, [\[Kieg_Mell_...m_20260505 | PDF\]](#) és talán azt is, hogyan lehet az eredményeket kozmetikázni.
- Hitelállománya gyakorlatilag nincs, tehát az eladósodottság nem jelentős. [\[Kieg_Mell_...m_20260505 | PDF\]](#)

Aggasztó tényezők

1. Tartós veszteségesség

2024-ben a társaság adózott eredménye **-152,9 millió Ft**, míg 2025-ben már **-1,337 milliárd Ft veszteség** volt. [\[2_TH_2024....eszamolo_2 | PDF\]](#), [\[Kieg_Mell_...m_20260505 | PDF\]](#)

Ez közel kilencszeres romlás egyetlen év alatt.

2. Állami támogatás nélkül nem működőképes

A 2025. évi működéshez **1,566 milliárd Ft költségvetési támogatásra** volt szükség. Maga a kiegészítő melléklet is rögzíti, hogy a működés továbbra is alapvetően tulajdonosi támogatással biztosítható. [\[Kieg_Mell_...m_20260505 | PDF\]](#)

Ez a legfontosabb stratégiai kockázat.

3. Gyenge likviditás

A likviditási mutató mindössze **0,31**, ami azt jelenti, hogy a forgóeszközök nem fedezik a rövid lejáratú kötelezettségeket. Egy piaci vállalatnál ez komoly figyelmeztető jel lenne. [\[Kieg_Mell_...m_20260505 | PDF\]](#)

4. Támogatások visszafizetése

Több támogatási elszámolás felülvizsgálata során visszafizetési kötelezettségek keletkeztek:

- 2023. évi támogatásból visszafizetés,
- 2024. évi támogatásra képzett céltartalék,
- 2021. évi támogatás felülvizsgálata miatti céltartalék. [\[Kieg_Mell_...m_20260505 | PDF\]](#)

Ez a belső pénzügyi kontrollok és a támogatásfelhasználás hatékonysága szempontjából nem kedvező jelzés.

5. Peres és önkormányzati kockázatok

Dunakeszi önkormányzattal kapcsolatos úthasználati díjviták miatt céltartalékot kellett képezni, illetve jelentős közterület-használati díj jelent meg a költségek között. [\[Kieg_Mell_...m_20260505 | PDF\]](#)

Stratégiai értékelés

A céget nem profitorientált vállalkozásként, hanem **nemzeti sportági infrastruktúrát fenntartó állami vagyonkezelő és szolgáltató szervezetként** lehet értékelni.

A beszámolók alapján:

- a vagyon jelentős,
 - a működés szakmailag fenntartható,
 - a tulajdonosi háttér erős,
 - **de az üzleti modell önmagában nem termeli ki a fenntartás költségeit.**
- [\[Kieg_Mell_...m_20260505 | PDF\]](#)

Összesített minősítés

Terület	Értékelés
Vagyonhelyzet	★★★★★
Tőkeerő	★★★★★
Likviditás	★★☆☆☆
Jövedelmezőség	★★☆☆☆
Támogatásfüggőség	★★☆☆☆
Hosszú távú fennmaradás állami háttérrel	★★★★☆
Piaci önálló életképesség	★★☆☆☆

Összegzés: a Kincsem Nemzeti Kft. nem tűnik pénzügyileg összeomlásközeli vállalatnak, mert jelentős vagyonnal és állami tulajdonosi háttérrel rendelkezik. Ugyanakkor a működés gazdasági értelemben nem önfenntartó, a veszteségek növekedése és a támogatásfüggőség hosszabb távon szerkezeti problémára utal. A legfontosabb kérdés nem a fizetőképesség, hanem az, hogy a magyar lóverseny és lovassport állami fenntartása mekkora stratégiai értéket képvisel a tulajdonos számára. [\[Kieg_Mell_...m_20260505 | PDF\]](#)

13. Monitoring és éves értékelés

Ennek a fejezetnek is elsősorban akkor van relevanciája, ha a strukturális átalakulás úgy valósul meg, hogy abban a privát/szakmai szféra elfoglalhatja az őt megillető helyet. Ebben az esetben az ágazat vállalja, hogy a támogatási program eredményeit egységes teljesítménymérési rendszer alapján értékeli.

A mérési rendszer alapját a Lóverseny Információs Tanács által működtetett KPI-rendszer képezi.

A rendszer fő célja:

- az ágazat teljesítményének objektív mérése;

- a támogatási program eredményességének ellenőrzése;
- a stratégiai célok teljesülésének nyomon követése;
- az éves beszámolási kötelezettség szakmai megalapozása.

A KPI-rendszerben külön figyelemmel követendő naturális mutatók:

- futó lovak száma;
- tréningben álló lovak száma;
- csikószám;
- tenyésztési aktivitás;
- lótulajdonsok
- fogadási forgalom;
- versenylátogatottság;
- szakember-utánpótlási mutatók;
- éves pénzügyi teljesítmény.

Az értékelés eredményei évente a Magyar Lóverseny Stratégiai Board elé kerülnek, amely szükség esetén javaslatot tesz a program korrekciójára.

14. A lóverseny jövője: „A” ÉS „B” forgatókönyv

A nagyon sok változó és azok komplex rendszere miatt a lóverseny pontos jövője megjósolhatatlan. A jövő szempontjából erős bástyának minősíthető:

- a kulturális örökség,
- a tevékenység híd szerepe a vidék és az urbanizált környezet között,
- az ember és állat kapcsolat jelentősége a modern életben,
- az ingatlanok aktív hasznosítása.

Vannak olyan értékek, amelyek közvetlenül nem feltétlenül gazdaságosak, mégis stratégiai és társadalmi jelentőségűek. Jó példa erre a Városliget, amelynek értéke nem kizárólag a közvetlen gazdasági haszonban mérhető. Ezek leépítése rövid távú megoldásnak tűnhet, de hosszú távon komoly következményekkel járhat – erre a Kerepesi úti üggetőpálya korábbi értékesítésének negatív tapasztalatai is figyelmeztetnek.

Tulajdonképpen két véglet alapján lehet megpróbálni felállítani egy prognózist, melyet nevezzünk „A” és „B” forgatókönyvnek.

14.1 „A” Forgatókönyv – A folytatódó hanyatlás

Az 500 millió Ft többletforrás biztosítása és a strukturális átalakulás nélkül mi várható.

Ebben az esetben a magyar lóversenyzés a jelenlegi finanszírozási szint mellett működik tovább, miközben a költségek emelkedése, a tenyésztői és lótulajdonosi érdekeltség csökkenése, valamint az állomány visszaesése várhatóan folytatódik.

Várható következmények:

Versenyló-állomány

- tovább csökken a futó lovak száma;
- tovább csökken a tréningben álló lovak száma;
- szűkül a lótulajdonosi kör;

- romlik az egyes futamokban induló lovak száma
- csökken a versenyek sportértéke.

Tenyésztés

- csökken a tenyésztői érdekeltség;
- mérséklődik a fedeztetések száma;
- csökkenhet a csikólétszám;
- romlik a hazai tenyésztés versenyképessége.

Ügetőágazat

- tovább csökkenhet az állomány;
- szűkülhet a fiatal lovak bázisa;
- romlik a versenyprogram fenntarthatósága;
- egyes versenykategóriákban nehézzé válhat a megfelelő mezőny kialakítása.

Humán erőforrás

- folytatódik a szakemberhiány;
- növekszik a pályaelhagyás;
- csökken az utánpótlás;
- nehezebbé válik a versenyüzem működtetéséhez szükséges szakemberek biztosítása.

Gazdasági hatások

- stagnáló vagy csökkenő fogadási forgalom;
- romló lótulajdonosi és befektetői érdekeltség;
- növekvő állami beavatkozási szükséglet a jövőben.

Az állami cégek gazdálkodásában várható változásokat nem tudjuk megjósolni. Bizonyos egyszerűbb területek működése lehet jobb és hatékonyabb, (pl. ingatlanhasznosítás, rendezvényszervezés), de az már egyáltalán nem biztos, hogy ezzel együtt a lóverseny is megmarad e szerint a forgatókönyv szerint.

Összegzés

Az A forgatókönyv legnagyobb kockázata nem a lassú visszaesés, hanem az, hogy az állomány egy kritikus küszöb alá csökkenve olyan folyamatot indít el, amely már a versenyek rendszeres megrendezhetőségét veszélyezteti.

Ebben az esetben az ágazat helyreállítása lényegesen nagyobb forrást és hosszabb időt igényelne, mint a jelenleg javasolt 500 millió Ft-os stabilizációs program.

14.2 „B” Forgatókönyv – A stabilizálás lehetősége

Az 500 millió Ft többletforrás biztosítása és a strukturális átalakulás.

Ebben az esetben az ágazat megkapja a szükséges stabilizációs forrást, amely a versenydíjakon keresztül erősíti a tenyésztést, a futtatást és a szakember-utánpótlást. A szakma állami és privát oldala közösen alakítja ki a jövőt megalapozó rendszert. Nem a szavak, hanem a tettek jutnak szerephez. Várható eredmények:

Az egyik legfőbb eredmény az lehet, hogy **helyreáll a lóverseny jövőjébe vetett bizalom**, ami nélkül semmi pozitív változás nem képzelhető el.

Versenyalállomány

- megáll a lólétszám csökkenése;

- növekszik a futó lovak száma;
- növekszik a tréningben álló lovak száma;
- javulnak az egyes futamokban induló lovak száma
- nő a versenyek sportértéke.

Tenyésztés

- emelkedik a tenyésztési prémiumok értéke;
- növekszik a tenyésztői érdekelttség;
- emelkedik a fedeztetések száma;
- emelkedik a csikólétszám;
- erősödik a hazai tenyésztés.

Ügetőágazat

- stabilizálódik a lóállomány;
- növekszik a fiatal lovak száma;
- javul a versenyprogram fenntarthatósága;
- kialakul a hosszú távú fejlődés lehetősége.

Humán erőforrás

- elindul az életpályamodell;
- javul a szakember-megtartás;
- növekszik a fiatal szakemberek belépése;
- stabilizálódik a versenyüzem humán háttere.

Gazdasági hatások

- növekszik a lótulajdonosi aktivitás;
- javul a fogadási piac teljesítménye;
- erősödik az ágazat önfenntartó képessége;
- növekednek a kapcsolódó gazdasági aktivitások.

Összegzés

A „B” forgatókönyv lehetőséget biztosít a jelenlegi negatív folyamatok megállítására és a magyar lóversenyzés fokozatos fejlődési pályára állítására. A célszámok a 2. mellékletben kerültek feltüntetésre. A támogatási forrás biztosításának intézkedése nem garantálja automatikusan a lóállomány növekedését, de a jelenlegi negatív trend megállításának szükséges feltétele. Az 500 millió Ft többletforrás nemcsak a versenydíjakat növeli, hanem a korábban többször említett multiplikátor hatása révén, az ágazat teljes értékláncára pozitív hatást gyakorol.

Amennyiben a kiszámíthatóság és az anyagban részletezett, kedvező változások tartósan fennállnak, a lóállomány is növekedni fog a mellékletben meghatározott ütemben. Ha a struktúraváltás lehetővé teszi a produktív együtt gondolkodást. A privát szféra helyreállított bizalma új erőket szabadít föl.

15. Döntéshozói Összefoglaló

Terület	A forgatókönyv	B forgatókönyv
Futó lovak száma	Csökken	Növekszik
Tréningben álló lovak	Csökken	Növekszik
Csikószám	Csökkenhet	Növekszik
Tenyésztői aktivitás	Gyengül	Erősödik
Lótulajdonosok száma	Csökken	Bővül
Fogadási forgalom	Stagnál vagy csökken	Növekszik
Szakemberállomány	Csökken	Stabilizálódik
Ügetőágazat	További visszaesés	Stabilizáció és fejlődés
Versenyek megrendezhetősége	Kritikus szint alá kerülhet	Hosszú távon biztosítható
Ágazati bizalom	Csökken	Nő
Nemzeti Lóstratégia céljai	Korlátozottan teljesülnek	Megvalósíthatók

A bemutatott átalakítási és fejlesztési program nem kizárólag a jelenlegi helyzet kezelésére, hanem a magyar lóversenyzés teljes rendszerének megújítására irányul. A magyar lóversenyzés hosszú távú megújítása csak akkor lehet sikeres, ha a finanszírozási stabilizáció és a szervezeti reform egyszerre valósul meg.

A támogatás nem öncélú. A megvalósulása esetén az ágazat talpra állhat, megindulhat a fejlődés útján. A magyar lóversenyzés nagy múlttal rendelkezik, lovaink valamikor Európában folyamatosan kiemelkedő eredményeket értek el. Az önfenntartó lóverseny-ipar a fogadások által komoly pénzeket mozgat, továbbá sok embernek biztosít munkát. Jelentős szerepe van a vidék fejlődésében és a mezőgazdasági területek természetközeli megtartásában.

Összeségében komoly bevételeket biztosít és nem elhanyagolható módon a kiemelkedő eredményű lovak minden hazánkfiának büszkeségére válhatnak.

Lóverseny stratégia II – Az irányítási struktúra

1. Áttekintés

1.1. A történelem mondandója, morális megalapozottság

A magyar lóversenyzés, ahogyan azt az előző fejezetben részleteztük, jelenleg igen rossz állapotban van. Helyzete nem egyetlen döntés vagy egyetlen időszak következménye, hanem egy hosszabb folyamat eredménye. Ehelyütt nem részletezzük a történelmi áttekintést. Azt egy korábbi anyagunkban a „Metszet a magyar lóversenyről 2023” megtettük. A történelem mondandója nagyon röviden annyi, hogy a II. Világháború előtt, jelentős átfedésekkel ugyan, de a telivér tenyésztés elsősorban az arisztokráciához, az ügétő pedig inkább a polgárosodott rétegekhez kötődött. Ezt a privát érdekeltséget államosította a szocializmus, majd részben reprivatizálta a rendszerváltás. A jelenlegi problémák forrása, tulajdonképpen a legutóbbi időszak eredménye, ugyanis a két előző időszakban a lóverseny eredményesen működött.

Az állam egy sikeres lóversenyt államosított a háború után, melyet sajátos keretek közt, de alapvetően sikeresen működtetett a rendszerváltásig. Ezt követően, azonban a megfelelő működtetés is elmaradt, és a teljes reprivatizáció is. A lóverseny rendszeréből, a probléma forrásának paradox módon kikiáltott „termelő eszközt”, a lovat privatizálták, azonban a rendkívül nagy értékű ingatlanok és a fogadásszervezés maradt állami tulajdonban. A rendszerváltás óta az ingatlanvagyon kopik, a fogadásszervezés egyre gyengébb, a természetes mutatók egyre rosszabbak! Az állam gyakorlatilag fokozatosan leamortizálja az egykor sikeres rendszert, a privát szféra érdemi bevonása nélkül. A nehézségek megoldására a rendszer átalakítása helyett, időről időre értékesíti valamelyik ingatlanát vagy ingatlanrészét.

Az elmúlt években az ágazat számos szereplője jelentős erőfeszítéseket tett a rendszer fenntartása érdekében, ugyanakkor a rendszerváltás óta, lényegében változatlan működési modell nem tudta megállítani a kedvezőtlen folyamatokat. Mivel a lóversenyzés legalapvetőbb termelőeszköze a ló, megint csak kiindulhatunk abból, hogy **a futó lólétszám a legfontosabb indikátor** a lóverseny ágazatban zajló folyamatok állapotának és irányának megítélésre. A létszámadatokat az stratégiai anyag másik fejezetének grafikonjai jól mutatják

1.2. Elavult működés modell, tanulság

Az elmúlt 36 év, nagyjából konstans modelljének az a lényege, hogy az állam a lóverseny ágazat meghatározó ingatlanainak, szervező cégeinek a tulajdonosa, de a lovakat döntően a magán emberek tenyésztik, képezik és futtatják. Mivel az anyagi források jelentős része és a szervezettség (a tenyésztést kivéve) az államhoz kötődnek, a rendszerműködési kompetenciákat saját hatáskörben tartja az állam. A privát szféra így sem a rendszer működés felelősségében, sem közvetlen eredményében nem motivált, ugyanakkor a rendszer működése jelentősen befolyásolja saját vállalásait, közérzetüket. A történelmi előzmények fényében a magyar lóverseny egy trianoni sebhez hasonló, annál kissé fiatalabb, de szintén lezáratlan ügy. Ahol a morális visszaélés az állam részéről valósul meg azzal, hogy sem a privatizációt nem fejezi be, sem a lóverseny döntési pozícióba nem engedi be a privát szférát.

A modell olyan állandósult sajátosságai mint, az állami cégek vezetőinek eredménytől, produkciótól és az ezeket számokban megformáló, folyamatosan romló természetes mutatóktól független javadalmazása csak egy állami rendszerben képzelhető el 36 éven keresztül.

Ami nem állandó, az a vagyonkezelésért felelős, egymást 6 alkalommal cserélő állami szervek sora. (ÁVÜ, ÁPV Rt., MNV, MFB, ITM, HM) Nagyjából minden vagyonkezelő hoz új vezetőt, majd, amikor belátja, hogy nem ért el eredményt, akkor először elfordul a vezetőtől, később pedig igyekszik megszabadulni a feladattól is.

A jelenlegi helyzet tanulsága nem csak az, hogy a Kincsem Nemzeti Kft., mint a lóversenyzést irányító legfőbb állami szereplő, működési rendszerében nem alakult ki kellően szoros kapcsolat a teljesítmény, a finanszírozás és a vezetői felelősség, valamint az állam és a privát szféra között. A sportág legfontosabb mutatóinak romlása mellett nem működött olyan egységes monitoring- és értékelési rendszer sem, amely időben jelezte volna a kedvezőtlen folyamatokat, és lehetővé tette volna a gyors beavatkozást. Igaz, ezt a korábbi tulajdonosi döntéshozók nem is szorgalmazták, hanem hagyták, hogy a versenyrendező-szervező vállalat saját működési céljait és fenntartási költségeit fontosabbnak tartsa, mint az alaptevékenységének végzését, a lósport fenntartását.

A cég beszámolójából látszik, hogy az üzleti modell önmagában nem termeli ki a fenntartás költségeit. Az állomány folyamatos csökkenése a tenyésztési aktivitás visszaesése, a tulajdonosi érdekeltség gyengülése és a fogadási forgalom stagnálása, pedig arra utalnak, hogy **a jelenlegi működési rendszer nem képes biztosítani a sportág fejlődését.**

1.3. A megújulás lehetősége

A magyar lóversenyzés megújításának nemcsak az előző fejezetben részletezett finanszírozási, hanem irányítási és működési elemei is vannak. A cél olyan rendszer kialakítása, amelyben a stratégiai célok egyértelműek, a teljesítmény mérhető, a döntések nyomon követhetők, és a vezetői felelősség világosan meghatározott.

Mivel a természetes mutatók alapját képező dolgok jelentős része nem az állam közvetlen irányítása alatt áll elképzelhetetlen, hogy a rendszer változtatás nélkül eredményes legyen.

Az ok nagyon egyszerű; nem csak a teljesítmény mércéjeként nehéz meghatározni egy állami vezető számára a külső dolgok alakulását (futtatói létszám, csikószaporulat, startoló lovak száma), hanem eldönteni is nehéz a felelősség határát. Két szék közül pedig a felelősség a földre esik, ha a felek egymásra mutogatnak!

Az ÜTOE-nak van egy világos elképzelése a jövőre nézve!

Az új modell alapja a **letisztult tevékenységek**, az **átlátható irányítás**, az **adatalapú döntéselőkészítés** és az **eredményekhez kötött értékelési rendszer** kell, hogy legyen. Ennek érdekében kerül sor a Lóversenystratégiai Egyeztető Tanács, (LET) a Magyar Lóverseny Stratégiai Board, (MLSB) a MALOSZ, mint verseny szervező, Lóverseny Információs Tanács (LIT) és az éves KPI-alapú monitoring rendszer létrehozására, melyet az anyagban részletezünk.

A lóverseny 2027-ben lesz 200 éves, mely az elődökkel szembeni tisztelgés kötelezettsége mellett egy nagyon jó apropó is arra, hogy az emlékezéshez szükséges előkészítő (szakmai, anyagi) befektetések mellett a versenyrendszer is kapjon néhány lélegzetvételnyi levegőt jelentő forrásbővítést. Az eseménysorozat megvalósításának legkézenfekvőbb koordinátora maga a Kincsem Park lehetne, azonban látni kell, hogy az ünnepségsorozat és a szükséges strukturális reform egymással összefüggő, sok helyen egymásra épülő, de két különálló és fajsúlyos feladat, amit nem szabad összemosni.

A jövőkép meggyőző kommunikálása nem pusztán a versenydíjak emelését jelenti. Ki kell alakítani és el kell indulni egy olyan új működési modell kialakításának útján, amely egyszerre növeli a

tulajdonosi érdekeltséget, erősíti a tenyésztést, javítja a sportág versenyképességét és biztosítja az eredmények folyamatos mérhetőségét.

Amennyiben a jelenlegi folyamatok változatlanul folytatódnak, fennáll a veszélye annak, hogy az ágazat átlépi azt a kritikus állományi szintet, amely alatt a jelenlegi versenyrendszer hosszú távú fenntartása már nem biztosítható. (Az ügétő esetén úgy gondoljuk, hogy 200 tréningezett ló alatt a rendszer átlépi a kritikus minimum szintet.) A gyors beavatkozás célja ennek megakadályozása, valamint egy fenntartható, növekedésre képes magyar lóversenyzési rendszer kialakítása.

2. Javasolt intézkedés a magyar lóversenyzés megújításának előkészítésére

A magyar lóversenyzés helyzete nem a jelenlegi rendszer változatlan fenntartását, hanem egy tartós válságállapot kezelését teszi szükségessé. A jövőképről a szakmai szervezetek kormányokon átívelő stratégiai elképzeléssel rendelkeznek, melyek ezidáig nem kerültek meghallgatásra.

A magyar lóversenyzés megújítása csak akkor lehet sikeres, ha az egy strukturális reform. Az átalakulás egy előre meghatározott, stratégiai keretbe foglalt folyamat eredményeként valósul meg.

Ennek a többször és régóta hangoztatott álláspontnak három fő szakasza van, amit célszerű 3 projektben megvalósítani:

- 1. projekt: A jelenlegi működési rendszer objektív átvilágítása és az átalakítás előkészítése,
- 2. projekt: A strukturális reform végrehajtása,
- 3. projekt: Az új struktúra eredményes működtetése.

2.1 A reformprogram célja

A program célja röviden az, hogy az eddig lejtmenetben haladó magyar lóverseny stabilizálódjon és újra fejlődési pályára álljon. Ez sajnos nem valósítható meg kizárólag többletforrás biztosításával. A fenntartható fejlődés feltétele egy olyan korszerű, átlátható és felelősségi körökre épülő irányítási rendszer kialakítása, amely az eddigieknél sokkal hatékonyabban biztosítja a stratégiai célok megfogalmazását, következetes végrehajtását, és ezt a szereplők együttműködésére alapozza.

A lóversenyzés sokszereplős tevékenység, ahol minden szereplő véleményét előremutató javaslatait figyelembe kellene venni! Az elmúlt időszak egyik legjelentősebb problémája, pedig éppen az volt, hogy a lóversenyzés tulajdonosa – az állam – nem az alapvető törvényszerűségek szerint működtette az ágazatot és nem adott megfelelő teret a szereplők véleményének érvényesülésére.

A reformprogram célja olyan rendszer létrehozása, amely:

- igazodik a tulajdonviszonyokhoz és morális kötelezettségekhez;
- világos felelősségi viszonyokra épül;
- elkülöníti a stratégiai és operatív feladatokat;
- biztosítja a szakmai szervezetek részvételét;
- biztosítja a tenyésztés számára a lóversenyt, mint teljesítményvizsgálati eszközt;
- támogatja az átlátható döntéshozatalt;
- lehetővé teszi az eredményalapú működést;
- összhangban áll a készülő Nemzeti Lóstratégia célrendszerével.

2.2 A reformprogram 4 alapelve

- **Átláthatóság**, egyértelműen meghatározott:
 - o tevékenységi területek, kompetenciák
 - o adat alapú döntési folyamatok,
 - o ellenőrzési mechanizmusok.
- **Eredményorientált működés**,
 - o A fejlesztések sikerét objektív teljesítménymutatók alapján szükséges mérni és rendszeresen értékelni.
- **Stratégiai irányítás és az operatív végrehajtás szétválasztása**,
 - o A hosszú távú szakmai és ágazatpolitikai döntések elkülönülnek a versenyüzem, az ingatlanhasznosítás napi működtetésétől.
- **A civil szakmaiság érvényesülése**:
 - o A galopp- és ügétősport szereplői, a tenyésztők, lótulajdonosok szakmai szervezetei közvetlenül részt vesznek a döntések előkészítésében
 - o A versenyrendszer a teljesítményvizsgálat alapelveinek van alárendelve.

2.3 A reform folyamatok alapfeltételei

Az első alapfeltétel a tevékenységek szétválasztása. Az ingatlanok alapfunkciói és tulajdonviszonyaik NEM változhatnak! (Elsődlegesen a lóverseny érdekeit szolgálják és állami tulajdonban maradnak.) Nyilvánvalóan csak egy objektív átvilágítás után lehet azt megvalósítani, hogy a szétválasztás utáni részterületek között ne legyen átfedés és ellenérdekeltség sem, viszont egymással szinergizmusban tudjanak működni.

Főbb tevékenységek

- **Ingatlankezelés**
 - o ingatlanhasznosítás
 - o versenyrendezés (ALAPFUNKCIÓ!)
 - o rendezvényszervezés (bevételteremtés, + lóverseny népszerűség növelés)
 - o marketing
- **Fogadásszervezés** A lóverseny saját fogadásszervező cége kell, hogy rendelkezzen a lóversenyhez kapcsolódó fogadási jogokkal.
- **Versenyszervezés** Gazdálkodásának alapja a fogadásszervezés által előállított jövedelem, mely fedezetet jelent:
 - o saját működésre,
 - o versenydíjak kifizetésére (ebből kerülnek rendezésre a versenyrendezés, az ingatlanok fenntartás költségei, a lóversenyt kiszolgáló infrastruktúra díjai a tulajdonosok által,
 - o egyéb prémiumok kifizetésére,
 - o szakmai képzésekre.

Főbb szereplők

Az új gazdasági modellben létre jön két állami cég (ingatlankezelő, fogadásszervező) és egy szövetség. A versenyszervezés ugyanis szövetségi keretek közt kell, hogy történjen, hiszen ez a terület az, ahol az államnak nem nagyon van saját termelőeszköze.

A három szervezet stratégiai egyeztető fórumát jelenti a három szervezet vezetőinek tanácsa. Lóversenystratégiai Egyeztető Tanács (LET)

2.4 A strukturális reform megvalósításának menete

Ahhoz, hogy ezek a folyamatok el tudjanak indulni át kell szervezni a jelenlegi állami cégek irányítását, hozzáállását. Ehhez szükséges eszközök:

1. **Az átalakítási folyamat deklarálása** a társadalmi szervezetek és a tulajdonosi jogok gyakorlója által.
2. **Az átalakítási folyamat elindítása az állami cégeknél:**
3. Az állami cégek változásaival **párhuzamosan a társadalmi szereplők által működtetett szövetség (MALOSZ) átalakítását is meg kell tervezni.**
4. **A tervezési folyamatok összehangolása:**
 - Egy olyan testületet vagy fórumot kell működtetni, amely alkalmas a felek területein szükséges átalakulások összehangolására.
5. **Az átalakulás:**
 - A tervek szerinti mérföldkövek megvalósulásának mediálása és deklarálása.
6. **Az új rendszer működtetése.**
 - Fogadásszervező (cég) + SzZrt
 - Ingatlanhasznosító (cég)
 - MALOSZ (szövetség)
 - Egyeztető fórumok:
 - LET
 - MLSB

Az átalakulást tervező új állami vezető, illetve **a tulajdonosi jogok gyakorlójának feladata és felelőssége, hogy létrejöjjön egy állandó szakmai koordinációs fórum** (nevezzük Válságkezelő Operatív Csoport-nak (VOCS) Enélkül ugyanis nem lesz közös platform az átalakítás tervezéséhez, levezényléséhez. A csoportot olyan személyekből kell létrehozni, akiknek a lóverseny és/vagy a gazdasági élet területein is van tapasztalatuk, tisztségük a felek szervezeteiben. Feladataik:

1. A tevékenységek szétválasztása.
2. A tevékenységek közti interakciók vizsgálata és produktívvá tétele:
 - átfedés, (tevékenység azonosság)
 - egymásra épülés,
 - érdekellentét,
3. Az átalakulási folyamat mediálása, a tervek szerinti megvalósulás ellenőrzése, a folyamat során előkerülő problémák kompromisszumos megoldása.

2.5 Az új struktúra leírása

2.5.1. Fogadásszervező

Deklarálni kell, hogy fogadásszervező rendelkezik a lóversenyhez kapcsolódó fogadási jogosultságokkal, Magyarországon, azonban ezeket úgy kell használnia és/vagy értékesítenie, hogy évente, előzetes számítások szerint, 3 Mrd Ft (aktuál értékre korrigálva) biztosítva legyen saját működésére és a versenydíjakra.

A működési modell kidolgozásához alapul kell venni a lengyel modellt, ahol a nemzeti szerencsejáték cég évente fix összeget tesz be a rendszerbe a lóverseny fenntartására. A történelmi tapasztalatok alapján ehhez Magyarországon egyértelmű kormánydöntés szükséges. Ez **a lóverseny jövőjének Achilles sarka!** Igaz ugyan, hogy a szerencsejátékokra kifizetett állampolgári összegeket elsősorban arra kellene használni, hogy azok egyéb hasznos dolgokat, például vidéki munkahelyek keletkezésére, sportélményekre, hagyományok fenntartására, és egyéb közérdekű célokra, (mint

például a versenyló tenyésztés) fordítódjanak, erről azonban a 36 év alatt az SzZRT-t nem sikerült meggyőzni a lóverseny vonatkozásában.

2.5.2. Ingatlanhasznosító

Az aktuális versenyszervező cég tevékenységét két részre kell osztani. Egyik a lóversenyek rendezésének feladata. A másik a kezelésére bízott ingatlanok olyan működtetése, ahol a virágzó lóverseny mellett egyéb közösségi élményeket és szolgáltatásokat nyújt. Működésére a lóverseny szereplőitől díjakat szed be, melyet a szereplők a versenydíjakból tudnak fedezni. A nem lóverseny jellegű ingatlanhasznosításnak és rendezvény szervezésnek minden lehetséges módon kapcsolódnia kell a lóversenyhez, fogadási rendszerhez.

2.5.3. Versenyszervező

A szűkebb értelemben vett lóversenybe tartozik a versenyszervezés, a lófuttatás, teljesítményvizsgálat és a marketing. A tevékenységben az államnak 30 galopp lovon kívül nincs termelőeszköze, ezért más sportokhoz hasonlóan meg kell teremteni a racionális gazdasági alapjait és működési feltételeit egy szövetségi rendszer működésének. A szövetség MALOSZ néven már működik. Ezen a szűkebb területen is meg kell azonban valósítani az állami és privát érdekek egyidejű érvényesülésének lehetőségét. Ezt a platformot a nemzetközi példák alapján nevezzük „BOARD”-nak.

A „BOARD” feladata:

- lóversenysztratégiai célok részleteinek meghatározása;
- fejlesztési prioritások kijelölése;
- eredmények nyomon követése;
- szakmai egyeztetések koordinálása;
- teljesítménymutatók értékelése.

A testületben tanácskozási joggal vesznek részt az ingatlanhasznosító és a fogadásszervező gazdasági társaságok képviselői is, mert így lehet folyamatában nyomon kísérni a kitűzött célok megvalósulását vagy azoktól való kompromisszumos eltérést. A testület rendes tagjai a lóverseny ágazatot összefogó szövetség, a MALOSZ küldöttjei, tanácskozási joggal bíró tagjai az ingatlanhasznosító a fogadásszervező képviselője és az aktuális vagyonkezelő megbízottja.

2.5.4. Felelősségi és hatásköri rendszer

Az új modell alapelve, hogy valamennyi szereplő feladata és felelőssége egyértelműen meghatározott legyen.

Szervezet	Fő feladat
Lóverseny Egyeztető Tanács (LET)	Az ágazati stratégia (ingatlanhasznosítással)
Magyar Lóverseny Stratégiai Board (MLSB)	A lóverseny stratégiai irányítása
Magyar Lóverseny Szövetség (MALOSZ)	Versenyszervező
Kincsem Nemzeti Lóverseny Kft.	Ingatlanhasznosító
Válságkezelő Operatív Csoport (VOCS)	Reformprogram végrehajtása, később MLSB
Magyar Lóversenyfogadást Szervező Kft.	Fogadásszervezés 1 (élő versenyekre, helyi élményre) A fogadók-magyar lóverseny kapcsolat kialakítása
Szerencsejáték Zrt	Fogadásszervezés 2 (tisztán szerencsejáték)

3. Az aktuális működési struktúra átvilágítása és az átalakítás előkészítése (1. projekt)

3.1 Cél

A magyar lóversenyzés jelenlegi helyzete indokoltá teszi, hogy az Agrár és Élelmiszergazdaságért Felelős Minisztérium, mint az aktuális tulajdonosi jogok gyakorlója, az ágazat működésének teljes körű, azonnali átvilágítása és a megújítási programjának előkészítését kezdje meg. (1. projekt) Jelen anyagban a társadalmi szervezetek határozott víziója olvasható, de természetesen az átvilágítás feladata megvizsgálni, hogy a funkcionális szétválasztás milyen szervezeti modellben valósítható meg.

3.2 Intézkedés

Az AÉM a vezetői feladatok ellátására kinevezést tesz. A lóversenyhez kapcsolódó feladatok két anyagszoportra oszthatók: első a társaság stabilizálása és a szükséges változtatások végrehajtása, ezt követően pedig a hatékony, fenntartható és eredményes működés biztosítása.

3.3 Az „átvilágítási és átalakítás előkészítési projekt” feladatainak menete

Elemezni kell a

1. Funkciókat:

- az ingatlanhasznosítás és versenyrendezés,
- a versenyszervezés,
- a fogadásszervezés -ami nem a Kincsemmel van + egy nagy terület közvetítés és a képi jog
- a marketing és kommunikáció,
- az ágazati stratégiai irányítás,

területein és vizsgálni kell ezek elkülönítésének formai lehetőségeit, azok várható hatásait. Meg kell nézni a részterületek közti átfedéseket, szinergizmusokat, antagonizmusokat és ezek mentén kell kialakítani új szerveket, gazdasági társaságokat vagy részegységeket.

2. Aktuális szervezeti működést:

- döntési mechanizmusok;
- felelősségi körök;
- irányítási rendszer;
- stratégiai és operatív feladatok elkülönülése.

3. A gazdasági működés részleteit:

- költségstruktúra;

- bevételi szerkezet;
- versenydíjrendszert;
- fogadási rendszert;
- üzemeltetési tevékenységet.

4. A szakmai működést:

- versenyrendszer;
- futtatói aktivitás;
- lóállomány alakulása;
- fogadási teljesítmény.

Az elemzéseket és idő közbeni tervezéseket az első számú szakmai vezető mellett működő Válságkezelő Operatív Csoportnak kell segíteni. Ez a testület a későbbiekben majd Lóverseny Stratégiai Board-dá alakul át.

Az elemzés várható eredménye:

- átfogó helyzetértékelés;
- működési audit;
- költség- és bevételelemzés;
- teljes szervezeti reformjavaslat;
- végrehajtható megújulási ütemterv;
- teljesítménymérési rendszerre vonatkozó javaslat.

Észrevételek az 1. projekt sikeréhez:

- A magyar lóversenyzés megújításának sikeréhez nagyban hozzájárulhat a 200 éves évfordulóra szánt forrás körültekintő felhasználása, ahol a körültekintés egyben azt is jelenti, hogy olyan területekre juthasson új forrás, amelyeknek korábbi alulfinanszírozottsága a lejtmenetet erősítette. Ilyen terület például a versenydíjak kérdésköre. Megfelelő versenydíj nélkül ugyanis nincs lóverseny sem, melyet a másik két fejezetben is többször hangsúlyozunk.

4. Az új struktúra kialakítása (2. projekt)

4.1 Az új gazdasági modell szereplői

4.1.1 Lóverseny Egyeztető Tanács (LET)

A Lóverseny Egyeztető Tanács működése azon alapszik, hogy az állam nem reprivatizálja ingatlanait a lóverseny szereplői felé. Ez jelentheti azt a biztonságot, amelyek az üzemeltetés földrajzi vonatkozásaihoz kötöttek. A lóverseny ingatlanai ugyanis mára rendkívüli módon felértékelődtek. Nagy lakott területek központi részéhez közel helyezkednek el, mely lokációnak köszönhetően a régi üggetőpálya tulajdonképpen áldozatául esett. Igaz ez is úgy történt, hogy az állam volt a tulajdonos, azonban akkor a társadalmi szervezetek véleményének nem volt súlya. Az ilyen helyzetek elkerülése miatt fontos az, hogy a lóversenyt ingatlanaival együtt, egységként kezeljük. Azonban az is igaz, hogy ezek az ingatlanok, pontosan lokációjukból fakadóan sokoldalúban használhatók anélkül is, hogy az alaptevékenység érdekei sérülnének. Ezeket a folyamatokat és hasznosítási módokat azonban egyeztetni kell, amelyet a LET kiválóan meg tud oldani.

A LET tagjai:

- Az ingatlanhasznosító cég vezetője,
- A fogadásszervező cég vezetője,
- A lóverseny szervező szövetség vezetője (A lóverseny szervező szövetség vezetője a lóverseny alaptevékenységének fenntarthatóságát, a versenyrendszer működtetését, valamint az ingatlanok elsődleges lóversenycélú használatát érintő kérdésekben vétőjoggal rendelkezik.)

A vétőjog kizárólag a lóverseny alaptevékenységének fenntarthatóságát, a versenyrendszer működtetését és az ingatlanok elsődleges lóversenycélú használatát érintő kérdésekre terjed ki

Feladatuk röviden fogalmazva az, hogy megállapítsák azokat az irányokat, amelyekben a három szervezet érdekei közösen tudnak érvényesülni. Ezek az alábbiak:

- állam-magánszféra egyeztető fórumának megvalósítása,
- tulajdonosi kérdések megvitatása,
- ingatlanstratégiai kérdések megvitatása,
- nagybefektetések kérdésének megvitatása.

4.1.2 Magyar Lóverseny Stratégiai Board

A Magyar Lóverseny Stratégiai Board a magyar lóversenyzés szervezésének legmagasabb szintű stratégiai döntés-előkészítő és koordinációs fóruma. A Board döntéshozatali rendszerébe nem tartozik bele az ingatlanhasznosítás és a fogadásszervezés, azok képviselői azonban tanácskozási joggal részt vesznek a testület munkájában.

Feladata

- a magyar lóversenyzés hosszú távú stratégiájának kialakítása;
- a fejlesztési programok szakmai irányítása;
- a Nemzeti Lóstratégiával, a használt ingatlanok egyén hasznosításával való összhang biztosítása;
- az ágazati célok nyomon követése;
- a támogatási programok értékelése;
- a teljesítménymutatók rendszeres felülvizsgálata.

Összetétele:

- a MALOSZ képviselői;
 - a galopp ágazat lótulajdonosokat tömörítő szervezetének képviselője;
 - az ügető ágazat lótulajdonosokat tömörítő szervezetének képviselője;
 - a tenyésztői szervezetek képviselője (angol telivér);
 - a tenyésztői szervezetek képviselője (ügető);
- a Fogadásszervező képviselője, tanácskozási joggal (Azért kell a tagságuk, hogy a LET-ben kialakított stratégia megvalósulását, finomhangolását kontrolálják.)
- az ingatlan hasznosító Kincsem Nemzeti Lóverseny Kft. képviselője, tanácskozási joggal (Azért kell a tagságuk, hogy a LET-ben kialakított stratégia megvalósulását, finomhangolását kontrolálják.)

Működése:

A Board nem operatív végrehajtó szerv, hanem stratégiai koordinációs testület, amely biztosítja a hosszú távú célok következetes megvalósítását.

4.1.3. A MALOSZ

Jelen állapotban a Magyar Lóverseny Szövetség és tagszervezetei a magyar lóversenyzés meghatározó szakmai partnerei. Ebben az anyagban ezt a szerepkört jelentősen kibővítjük és a MALOSZ, mint versenyszervező jelenik meg az átalakulási folyamat végén. **A lóverseny természetes mutatóinak alakulásáért a jövőben a MALOSZ felel, amennyiben a versenydíj keret és a működési költségek biztosítva vannak!**

Feladatuk az átalakulás kezdeti szakaszában:

- felkészülni a lóversenyszervezés személyi és infrastrukturális követelményeire;
- a szakmai érdekek képviselése;
- az ágazati szereplők koordinálása;
- szakmai javaslatok kidolgozása;
- nemzetközi kapcsolatok támogatása;
- közreműködés a tenyésztési és sportfejlesztési programok végrehajtásában.

A MALOSZ operatív szerve. Ez biztosítja az összekötő szerepet az ágazat szereplői és az új irányítási rendszer között.

Az átalakulás befejeződése után:

- a versenyrendszer működtetése;
- a versenyek szervezése és lebonyolításának ellenőrzése,
- marketing és kommunikáció;
- fogadásszervezési együttműködések koordinálása.

Fejlesztési feladatok:

- a fogadási forgalom növelése;
- a lóverseny látogatószámának emelése;
- digitális fejlesztések támogatása;
- a vidéki versenynapok szervezése;
- új üzleti lehetőségek feltárása.

A szervezet működésének célja a szakmai és gazdasági fenntarthatóság biztosítása.

Kiegészítő információk. Mi a különbség a versenyszervezés és a versenyrendezés közt?

Versenrendezés: (pálya-karbantartás, előkészítés, infrastruktúra működtetés, karbantartás, operatív személyzet, a versenyintézőség tagjait kivéve, versenynapi üzem.)

Versenyszervezés: versenyprogram, nevezések, kiírás, szakmai szabályozás, futtatói kapcsolatok, stb.

4.1.3.1 Lóverseny Információs Titkárság (LIT)

A Lóverseny Információs Titkárság az ágazati információáramlás és szakmai döntéstámogatás központi fóruma. A MALOSZ működteti. Vezetője a MALOSZ főtitkár.

Feladata:

- a szakmai és gazdasági adatok gyűjtése;
- helyzetelemzések készítése;
- statisztikai és teljesítményelemzések kidolgozása;
- a döntéshozók folyamatos informálása;

- szakmai javaslatok előkészítése.

Jelentősége:

A LIT biztosítja, hogy a stratégiai döntések valós adatokra és mérhető eredményekre épüljenek.

4.1.3.2 Adatalapú döntés-előkészítés, KPI

A magyar lóversenyzés hosszú távú megújításának alapfeltétele, hogy a stratégiai és operatív döntések valós, naprakész és rendszeresen elemzett adatokra épüljenek.

A korábbi évek egyik jelentős problémája az volt, hogy az ágazati döntésekhez szükséges mutatók nem álltak egységes rendszerben rendelkezésre, így a fejlesztések eredményességének objektív mérése korlátozott volt.

A Lóverseny Információs Titkárság feladata egy olyan egységes adatszolgáltatási és elemzési rendszer kialakítása, amely folyamatosan nyomon követi a magyar lóversenyzés teljesítményét és támogatja a stratégiai döntéshozatalt.

KPI: A rendszer keretében rendszeresen értékelni szükséges többek között:

- a futó lovak számának alakulását;
- a tréningben álló lovak számát;
- a csikószám alakulását;
- a tenyésztési aktivitást;
- a lótulajdonosok számát;
- a fogadási forgalmat;
- a látogatottsági adatokat;
- a marketingtevékenység eredményeit;
- a szakember-utánpótlási mutatókat;
- az ágazati pénzügyi mutatókat.

A cél egy olyan egységes ágazati információs rendszer létrehozása, amely lehetővé teszi a gyors beavatkozást, a források hatékony felhasználását és a fejlesztési programok eredményességének folyamatos értékelését.

4.1.4 Kincsem Nemzeti Lóverseny Kft.

A Kincsem Nemzeti Lóverseny Kft. feladata jelenleg az ingatlanhasznosítás, rendezvényszervezés, a versenyüzem stratégiai és operatív működtetése, mely tevékenységét a naturális és gazdasági mutatók alapján nem végzi megfelelően.

Fejlesztési feladatok

- a fogadási forgalom növelése;
- a látogatószám emelése;
- digitális fejlesztések támogatása;
- a vidéki versenynapok szervezése;
- új üzleti lehetőségek feltárása.

A társaság működésének célja jelenleg a szakmai és gazdasági fenntarthatóság biztosítása. Az átalakulás utáni fő feladatkörök:

- Ingatlanhasznosítás,
- Versenyrendezés,
- Rendezvényszervezés

Az átalakulás után a társaság elsődleges feladata az ingatlan hasznosítása a közcélok érdekében, melyek közt első helyen szerepel a lóverseny.

4.1.5 Válságkezelő Operatív Csoport

Az átmeneti időszakban indokolt egy külön operatív testület létrehozása. Ez tulajdonképpen egy ideiglenes, „informális board” szerepét tölti be.

Feladata

- az átalakítási program tervezése, koordinálása;
- egy versenydíj injekcióval megvalósított stabilizációs program kidolgozása, végrehajtásának nyomon követése;
- a reformintézkedések tervezése, ütemezése;
- jelentések készítése a tulajdonosi jogok gyakorlója és a társadalmi szervezeteket összefogó MALOSZ felé;
- gyors szakmai beavatkozások előkészítése.

A testület megbízatása az új rendszer teljes bevezetésével automatikusan megszűnik, helyét a MLSB (board) veszi át.

4.1.6 Fogadásszervező

Aktuálisan a Kincsem Magyar Lóversenyfogadás Szervező végzi ezt a feladatot. A bevételeket a versenyek helyi fogadásai, a BET.LOVI online fogadási rendszer és néhány vidéki fogadóiroda termeli. Bizonyos jogokat a Szerencsejáték Zrt felé átenged, melyért cserébe, jelképes támogatást kap. A működés legnagyobb hibája, hogy nem képes előállítani azt az évi kb. 3 Mrd Ft-ot, ami finanszírozni tudná saját működését ÉS a versenydíjakon keresztül a versenyszervezés, versenyrendezés, valamint a tréningtelepek fenntartásából származó költségeket. Az egész rendszer működéséhez a lótulajdonosok lótenyésztők évente körülbelül 1,5 Mrd Ft költséget vállalnak. A teljes rendszer, jó működéséhez így kb. 4,5 Mrd Ft forrás szükséges. A fentebb említett szükséges, 3 Mrd Ft forrás nagyságrendje a jelenlegi számítások alapján érdemben nem csökkenthető! Nem azért, mert a működést nem lehetne hatékonyabbá tenni, hanem azért, mert számos olyan terület van, ahol forrásbővítés nélkül olyan következmények lesznek, ami után nincs értelme lóversenyről beszélni. Ilyen például a versenydíjak összege, de ilyen a marketingre fordított, szubminimális kiadás is. A fogadásszervezési bevétel a lóverseny Achilles-sarka. Az összeget valahonnan elő kell teremteni! **A lóverseny forrásainak megteremtése a fogadásszervezés feladata!**

Jelen pillanatban a privát szféra és az állam között együttműködés az irányítás tekintetében esetleges és alkalomszerű. Megfelelő fórum létrehozása nélkül nem tud megváltozni, mert személyes motivációktól függ. Az alábbi 2 ábrán a jelenlegi és a vízionált szervezeti ábra látható. A jövőben modellről a 3. melléklet tájékoztat részletesebben.

4.2. Az új gazdasági modell céljai

A célok közt bizonyos mértékig elcsépett közhelynek minősülő, de a valóságban nemzetközi példákkal alátámasztható **vidéki életforma fenntartása** egy lényeges tényező. Ennek finanszírozását most nem részletezzük, mert már ezt is megtették évtizedekkel ezelőtt a Kincsem Nemzeti Lovas Programban a lóhoz kapcsolódó munkahelyek elemzésével. Összességében számolhatunk úgy, hogy ha a teljes rendszert tekintjük, akkor egy ló minimum egy munkahelyet teremt (állatorvos, kovács, takarmánytermelő, állatgondozó, tréner, versenyszervező, fogadásszervező, stb.). A 8 milliós Svédországban évente 8000-10000 ügető csikó születik, ami nem lenne irreális, hosszú távú cél Magyarországon sem. Ugyanakkor reális középtávú célként jelölhető meg a két ágazat versenyüzemében 500-550 futó ló évente. 5-10 év alatt elérve ezt a számot így racionális célként lehet kitűzni, hogy a lóverseny 1100 embernek képes munkát adni és ennek hatványozott számát szórakoztatni.

A lóverseny másik célja a **tenyésztés fejlesztése**, nem csak azért, mert a lóverseny teljesítményvizsgálat, hanem azért, mert a környező országok felé egy jó tenyésztés **potenciális eladóként** tudna szerepelni Közép-Európában, ami a jelenlegi bizonytalan és sok ágazat tekintetében versenyképtelenné váló mezőgazdasági rendszerünkben egy perspektivikus részt képezhet.

A lóverseny harmadik célja az **emberek szórakoztatása**, (fogadások, mint legjelentősebb potenciális bevételi forrás az állam számára), szabadidő tevékenységi igényének kiszolgálása.

Az anyagunkban végig professzionális lóversenyről beszéltünk, azonban az ügető teljesen alkalmas például arra is, mint amit a lovas sportok megvalósítanak. Alkati, kor, és nem függőség nélkül művelhető amatőrök számára is. Ahol az „amatőr” nem a tudásszintet, hanem a ló működtetési formáját jelenti. Amatőr az, aki a saját lovával saját maga versenyez, egyébként ugyanabban a rendszerben, ahol a profik.

A lóverseny negyedik célja a **hagyományok őrzése, fejlesztése**. Mivel ez nem öncélú, hanem a fenti célok megvalósulásával tulajdonképpen jövedelmet termelhet az állam részére semmi nem indokolja azt, hogy ennek fejlesztése ne lehetne védhető és anyagilag is prosperatív az állam részére.

Lóverseny stratégia III – Tenyésztési és sportfejlesztési tervezet

4.1 A program célja

A magyar lóversenyzés hosszú távú fenntarthatóságának alapja a megfelelő méretű, minőségű és aktív versenyló-állomány, a versenyképes hazai tenyésztés, valamint az ehhez kapcsolódó lótulajdonosi és szakemberi háttér biztosítása. Megállapítható, hogy a lóversenyzésben minden számot sürgősen és jelentősen növelni kell. Az ágazat kiemelten fontos feladata, hogy a **versenyzés egyúttal teljesítményvizsgálat is**. Ez biztosítja azt a háttérrel a tenyésztésnek, amely lehetővé teszi a tudatos nemesítői munkát. A cél nemzedékről nemzedékre javuló eredmények elérése. Ugyanakkor minőségi munka csak megfelelő méretű állománnyal végezhető.

A jelenlegi helyzetelemzés alapján megállapítható, hogy mind a galopp-, mind az ügetőágazat esetében a legfontosabb stratégiai feladat a lóállomány növelése és a tenyésztési aktivitás erősítése, továbbá új lótulajdonosok bevonása. Ez alapozhatja meg a fogadási piac bővítését és kiszolgálását.

4.2 A versenydíjak emelése

A teljes ágazat számára a legfontosabb eszköz a versenydíjak emelése. Ahogyan az első fejezetben kifejtettük ez biztosítja a megújulást és a fejlődő pályára állást. A versenydíjakhoz igazodik a tenyésztői és a tulajdonosi prémium, kívánatos a tenyésztési prémiumot az ügető ágazatban minimum 15%-ra emelni.

A versenydíjak emelését átgondoltan és megalapozottan kell végrehajtani a piramis elvnek megfelelően. Ez azt jelenti, hogy a nagyversenyek díjazását nem kell emelni, vagy csak mérsékelten, viszont minden kisebb futamokét szükséges. Ez biztosítja, hogy a lótulajdonosok jobb visszatérüléssel tartsanak egyre több futó lovat, többször indítsák. Az emelt versenydíjak multiplikátor hatása alapján a tenyésztési és a futtatói prémium összege is nagyobb összeg lesz, ez szintén ösztönzi majd a tenyésztőket és a lótulajdonosokat.

4.3 A fiatal lovak számának növelése

A lóversenyzés jövőjének alapját a megfelelő számú fiatal ló biztosítja.

Az elmúlt évek tendenciái azt mutatják, hogy mind a galopp-, mind az ügetőágazatban csökkent az utánpótlást jelentő fiatal lovak száma, ami közvetlenül veszélyezteti a következő évek lóállományát.

A született ügető csikók száma (2015-2025)

2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
114	103	95	86	76	77	80	70	65	46	48

A program célja:

- a fiatal lovak arányának növelése;
- a lótulajdonosok ösztönzése fiatal lovak vásárlására;
- a tenyésztők ösztönzése új csikók felnevelésére;
- a fiatal lovak (2-4) részére kiírt versenyek erősítése;
- jelzés az irányítóknak a szükséges anyagi háttér biztosításáról.

Különösen fontos feladat az ügetőágazat fiatal lóállományának növelése, mivel ezen a területen az elmúlt évek során jelentős visszaesés következett be. A futó lovak állományának bővítése közvetlen kapcsolatban áll a versenydíjak szintjével, a futtatási ösztönzőkkel és a tulajdonosi bizalommal.

Rövid távú intézkedések:

A következő években szükség lehet versenyzésre alkalmas futó lovak célzott bevonására annak érdekében, hogy a versenyprogram megfelelő számú startoló lóval működhessen.

Ennek során egyensúlyt kell találni:

- a hazai tenyésztés fejlesztése;
- és a gyors állománybővítés között.

Hosszú távú intézkedések:

A fejlődés alapját továbbra is a magyar tenyésztés képezi, ezért a rövid távú állománybővítés nem válthatja ki a tenyésztés ösztönzését célzó intézkedéseket, de rapid eredményt csak a behozatali feltételek ideiglenes módosítása jelentheti.

Vizsgálni szükséges a versenyrendszer és a tenyésztési szabályozás olyan elemeit is, amelyek hozzájárulhatnak a hazai állomány mennyiségi és minőségi fejlődéséhez. Meg kell oldani, hogy a tenyésztésbe olyan új szereplők kerüljenek bevonásra, akik biztos anyagi háttérrel rendelkeznek. Lehetőleg olyan személyek, vállalkozások, akik kapcsolódnak a mezőgazdasághoz. Ilyen alappal a tevékenységet megértik és remélhetőleg felkelti az érdeklődésüket. Kíváncsi lenne, hogy nagyobb létszámmal tenyészsenek, mivel ilyen módon lehet profi módon működtetni. Nagy szükség van arra is, hogy létrehozzanak egy vagy akár több panziós ménest, ezek szintén magas szakmai szinten működhetnek. Ez egy piaci rés és bizonyára jól működhetne.

4.4 Magyar tenyésztésű lovak vásárlásának ösztönzése

A magyar tenyésztésű lovak vásárlása kiemelt agrár- és tenyésztéspolitikai érdek.

Lehetséges ösztönzők:

- hazai árverésen vásárolt magyar tenyésztésű lovakhoz kapcsolódó vásárlási bónusz;
- emelt futtatási prémium;
- emelt tenyésztési prémium;
- első évben bizonyos költségek csökkentése.

A cél, hogy a magyar tenyésztésű ló vásárlása egyértelmű gazdasági előnyt jelentsen a tulajdonos számára.

Külföldi tenyésztésű lovak vásárlásának ösztönzése:

A külföldi tenyésztésű lovak bevonásának célja a startoló lovak számának gyors elsősorban fiatal lovakat célzó növelése és a nagyobb mezőnyök a versenyekben.

A rendszer lehetséges elemei:

- a behozatali regisztráció díjának csökkentése;
- a jó kancacsaládból származó fiatal kancák támogatása.

Lótulajdonosok ösztönzése:

A magyar lóversenyzés fejlődésének legfontosabb rövid távú feltétele a lótulajdonosok számának növelése. Az új lótulajdonosok számának növekedésével várhatóan növekszik majd a lovak száma is.

A program célja olyan ösztönzők kialakítása, amelyek a lótulajdonosokat új lovak vásárlására és futtatására ösztönzik. Ezek az eszközök elsősorban a versenydíj emelését és a futtatói prémium emelését jelentik. **A lótulajdonosok elismerése kiemelt feladat**, az anyagiak nagyon fontosok, de nagy figyelmet kell fordítani az elismeréseikre és ez minden versenynap fontos. További lényeges része az elismerésnek, hogy a lótulajdonosok megjelenését a médiában kiemelten kell támogatni.

4.5 A tenyésztési prémiumok fejlesztése

A tenyésztési prémium a hazai tenyésztés ösztönzésének egyik legfontosabb eszköze.

A rendszer célja, hogy a magyar tenyésztők közvetlen részesedést kapjanak a hazai versenysport eredményeiből.

Fejlesztési célok

- a tenyésztési kedv növelése;
- a fedeztetések számának emelése;
- a csikószám növelése;
- a hazai genetikai állomány fejlesztése;
- a hosszú távú állományfejlődés biztosítása.

Ügető tenyésztési prémium

Kiemelt cél **az ügető tenyésztési prémium legalább 15%-os szintre történő emelése.**

Tekintettel arra, hogy egy tenyésztési döntés eredménye csak több év múlva jelenik meg a versenypályán, ezen intézkedések hatása elsősorban közép- és hosszú távon jelentkezik. Ugyanakkor az emelés olyan üzenet az ágazat minden résztvevője irányába, mely jelentős hangulatjavító, illetve biztosítja a befektetések jövőbeni megtérülését.

4.6 A lótulajdonosi kör bővítése

A lóversenyzés fejlődésének egyik alapfeltétele a lótulajdonosi kör erősítése, bővítése. A sportág folyamatosan veszített népszerűségéből az utóbbi évtizedekben. Ennek több oka van, tény, hogy 1945 után gyakorlatilag a megtűrt kategóriában volt. A hetvenes évek elejétől a rendszerváltozásig az adott körülmények között önfenntartóan működött az egész rendszer, beleértve a tenyésztési háttérrel is. A lovassportokkal ellentétben a lótulajdonosi kör kialakulása nem szervesen ment végbe, hanem 1990 után kezdődött. Elsősorban lóversenylátogatók váltak lótulajdonossá és a legtöbbjük nem tehetős polgár volt. A lóversenyzést működtető cég (Nemzeti Lóverseny Kft.) nem fordított megfelelő figyelmet a marketingre és új szereplők bevonására. Jelenleg a lótulajdonosok száma szerény. Meghatározó tény a lótulajdonosok száma, elhivatottságuk és anyagi erejük. Fentebb említésre került, hogy versenynaponként is méltó módon kell ünnepelni a győztes lovak tulajdonosait.

Sok érdeklődőt kell bevonni és közülük csak az elkötelezett szereplők válhatnak lótulajdonossá. A cél, hogy tehetős személyek kerüljenek a körbe, lehetőleg, akik ismertségük miatt másoknak is például szolgálhatnak. Továbbá folyamatosan népszerűsíteni kell a szindikátusi tulajdoni formát, ahol egy lónak több tulajdonosa is van. Fontos, hogy az AÉM is vállaljon szerepet az ágazat népszerűsítésében és a széles kapcsolatrendszerét felhasználva a mezőgazdasági termelők körében ismertesse meg a lóversenyzést, a tenyésztést. A Kincsem Park nagyon jó helyszínt biztosít a különböző rendezvényeknek, eseményeknek, melyek során a lótenyésztést a lótulajdonlást is lehet népszerűsíteni.

Az elmúlt évek során a növekvő költségek miatt a futtatás gazdasági kockázata jelentősen emelkedett, ami korlátozta az új szereplők belépését.

A program célja:

- új lótulajdonosok bevonása;
- a meglévő lótulajdonosok állománybővítésének támogatása;
- a magyar tenyésztésű lovak versenyeztetésének ösztönzése.

A versenydíjak emelése és a futtatási prémiumok fejlesztése is kulcsszerepet játszhat e célok elérésében. Ugyanakkor a tulajdonosok népszerűsítése a médiában, helyi szinten és más orgánumban fontos feladat. A versenyszervezőnek/versenyrendezőnek kiemelt figyelmet kell erre fordítani.

4.7 A Telivér Mustra program fejlesztése

A Telivér Mustra program fontos eszköz lehet a sportág népszerűsítésében és az új tulajdonosok bevonásában.

A program célja:

- a lóversenyzés szélesebb körű bemutatása;
- a potenciális lótulajdonosok megszólítása;
- a lóversenyzés társadalmi ismertségének növelése;
- a versenyzésből kikerülő lovak új lehetőségeinek bemutatása

A program fejlesztésével új lóartók és új piaci szereplők kapcsolódhatnak be a rendszerbe.

A jövő tenyésztési stratégiájának központi eleme szükséges, hogy legyen a telivérek sportorientált szelekciója is. Ne pusztán küllem vagy származás alapján történjen a bevonásuk, hanem versenyteljesítményük és sportpotenciáljuk is kerüljön értékelésre. A galoppsportban szereplő egyedek közül több olyan ló akad, amely fizikai adottságai és mozgásmechanikája alapján potenciálisan alkalmas lehet az ugrósportban történő tovább hasznosításra. Ezek kipróbálása ugróképeség, mozgáskoordináció és idegrendszeri stabilitás tekintetében reális és gazdaságilag is indokolt lehetőség.

A javasolt program megvalósításához többlépcsős kiválasztási rendszer szükséges, amely kombinálná a galopp pályán elért teljesítmény adatokat a sportlótenyésztés szempontjából releváns biomechanikai és viselkedési vizsgálatokkal. A kiválasztott egyedekből sportorientált telivér adatbázis hozható létre, amely a tenyésztők számára objektív információt biztosítana a különböző egyedek örökítési értékéről és sportalkalmasságáról. Ezzel párhuzamosan érdemes lenne ösztönözni a sportlótenyésztési szervezetek és a galoppsport szakmai szereplői közötti együttműködést, hogy a versenypályáról kikerülő telivérek felkutatása, bírálata és integrálása rendszerszinten valósulhasson meg. Az előbb említett és kifejtett módszer nem újkeletű, ezt régen sikeresen alkalmazták, de napjainkban már sajnos nem, miközben az összes magyar fajtát tenyésztő egyesületnek egyedüli kiugrópontja lehetne ezeknek a telivéreknek a megtalálása.

Az ugrópróba nemcsak a mén genetikai értékét igazolja a sportlótenyésztés számára, hanem közvetlen gazdasági érdeke a lótulajdonosoknak és tenyésztőknek, mert garantálja a pályáról lekerülő ménnek másodlagos piacképességét és értékállóságát.

4.8 Lovak másodlagos hasznosítása

A versenykarrier lezárását követően számos ló alkalmas további sport- vagy oktatási feladatok ellátására.

A másodhasznosítási program célja:

- a lovak életpályájának meghosszabbítása;

- a lótartrási kultúra fejlesztése;
- új tulajdonosi kör bevonása;
- a lovassportok támogatása.

A program keretében támogatni szükséges:

- az amatőr sportcélú hasznosítást;
- az oktatási célú hasznosítást;
- a lovasiskolai integrációt;
- a versenyzésből kikerülő lovak nyomon követését.

Ez különösen fontos lehet az ügetőágazat számára, ahol a sportpályafutásukat lezáró lovak számos egyéb sport- és szabadidős célú tevékenységben hasznosíthatók.

4.9 Oktatási és utánpótlás program

A sportág fenntarthatósága érdekében biztosítani kell az új lótulajdonosok, versenyzők és szakemberek folyamatos belépését.

A program célja nemcsak szakemberek képzése, hanem a jövő lótulajdonosainak és futtatóinak megszólítása is. A tulajdonosi ismeretek, a versenyzés gazdasági hátterének megismertetése és a mentorprogramok hozzájárulhatnak új szereplők belépéséhez és a tulajdonosi kör bővüléséhez.

Lótulajdonosi program

Vizsgálni szükséges olyan támogatott vagy kedvezményes konstrukciók kialakítását, amelyek csökkentik az új belépők kockázatait.

Szakmai program

Támogatni szükséges:

- a lovas- és hajtóképzést;
- a trénerképzést;
- a gyakorlati oktatást;
- a szakmai továbbképzéseket;
- a szakmai tapasztalatszerző utazásokat;
- fiatal szakemberek kiküldését fejlett országokba.

A fiatal szakemberek kiküldését fejlett országokba haladéktalanul el kell kezdeni, különböző konstrukciókban. Bizonyára lesz lemorzsolódás, de akár néhány hetes tartózkodás alatt is sok tapasztalatot lehet szerezni. A szakmai tudás mellett nyelvtudást is szereznek, továbbá kapcsolatrendszert is építenek.

Oktatási célú lovak

Indokolt megvizsgálni olyan rendszer kialakítását, amely képzési céllal biztosít lovakat trénerek és oktatási programok számára.

4.10 Versenyrendszer-fejlesztés

A versenyrendszer fejlesztése fontos eszköze a sportág népszerűsítésének és a versenyzési aktivitás növelésének.

Vidéki versenynapok

A program célja:

- évente legalább 2 galopp vidéki versenynap;
- évente legalább 2-4 ügető vidéki versenynap, (ÜTOE-SPRINTVERSENYEK támogatása)

megrendezése.

Ez hozzájárulhat a sportág országos ismertségének és társadalmi elfogadottságának erősítéséhez.

Gátversenyek fejlesztése

Indokolt megvizsgálni a gátversenyek számának növelését, amely:

- szélesíti a versenykínálatot;
- növeli a sportág látványosságát;
- bővíti a versenyzési lehetőségeket.

Nemzetközi kapcsolatok

- szakmai tanulmányutak;
- fiatal szakemberek kiküldése szervezett formában;
- külföldi szakemberek meghívása;
- külföldi lóversenylátogatók meghívása.

A lóversenyzés több évtizedes mélyrepülése azt eredményezte, hogy a korábban működött ménesek megszűntek. Ebben egyébként az állam, mint a ménesek tulajdonosa meghatározó szerepet játszott. Az egyik oldalon folyamatosan veszteséggel működtette a lóversenyt, a másik oldalon pedig ennek eredményeként lenullázta méneseket. Az egyedüli ménes melyet privatizáltak és tulajdonosai nagy elhivatottsággal és magas szinten működtettek a katasztrofális gazdasági eredmények miatt szintén beszüntette a működését. Megjegyezzük, hogy Mezőhegyesen 2011-ben újra indították az ügetők tenyésztését, rövid idő alatt komoly eredményeket értek el. Majd a hihetetlen magas szinten képzett és tájékozott illetékes vezetők újból megszüntették.

A fentiek miatt a jelenlegi helyzetben egy olyan lótulajdonos, aki a jó kancáját a versenykarrier végén tenyésztésbe akarja állítani nem talál egy profi módon működtetett panziós ménest. Nagyon nagy szükség van rá, a nemzetközi tapasztalatok is azt mutatják, hogy mindenben a professzionálisan működtetett tevékenységekkel lehet magas szintű eredményeket elérni.

Nagyon jó, hogy Dióspusztán a telivérek mellett már ügetőket is fogadnak. Ugyanakkor további helyekre is szükség lenne. Nagyon alkalmas hely lehet erre az állam tulajdonában álló Marócpusztas is. A panziós ménesek szolgáltatásai azoknak a tenyésztőknek szólnak, akik igényesek és kiemelkedő eredményekre töreksenek, értik, hogy csak a magas szintű szakértelemmel tartott anyakancák és majd az odafigyeléssel felnevelt csikók válthatják be elképzeléseiket és reményeiket. Bízunk benne, hogy a tárca rövid időn belül megszervezi a Mezőhegyesi Ménés új ügetőtenyésztését. Ehhez a szakmai szervezetek minden segítséget megadnak hasonlóan a korábbiakhoz.

Lóverseny stratégia - záró gondolatok

A magyar lóversenyzés közel kétszáz éves múltra visszatekintő nemzeti érték, amely a magyar lótenyésztés, a sportélet és a lovas kultúra meghatározó része. Fennmaradása és fejlődése nem kizárólag sportpolitikai vagy gazdasági kérdés. A lóverseny ennél több, kulturális és társadalmi jelentőséggel bíró agrárökonómiai tényező.

A jelen előterjesztésben bemutatott kezdeményezés célja nem a jelenlegi állapot konzerválása, hanem a stabilizálódást követően egy új fejlődési korszak megalapozása. A stratégiai anyag III. fejezete kitér az új és meglévő irányokban fellelhető lehetőségekre, feladatokra.

A stabilizációs intézkedések, a szervezeti reformok, az ösztönzőrendszer fejlesztése és az ágazat teljes körű átvilágítása együttesen teremthetik meg a magyar lóversenyzés megújulásának feltételeit.

A megújulási folyamat kiemelt célja, hogy a lóversenyzés működése átláthatóbbá, eredmény-orientáltabbá és elszámoltathatóbbá váljon. Ennek érdekében szükséges a jelenlegi működési modell objektív vizsgálata, az egyes tevékenységi területek felülvizsgálata, valamint egy olyan korszerű szervezeti struktúra kialakítása, amely megfelel a sikeresen működő nemzetközi rendszerek gyakorlatának.

Amennyiben nem, vagy csak részlegesen valósulnak meg a szükséges változások, a következő prognózisok lehetségesek:

Reform	Forrás	Eredmény	Felelős
Nincs	Nincs	hanyaglás	Aktuális vagyonkezelő (AÉM)
Van	Nincs	bizalomnyerés, bizonytalan hanyatlás	AÉM – PM – SzZrt MALOSZ
Nincs	Van	átmeneti javulás	AÉM
Van	Van	stabilizáció – fejlődési pálya	AÉM - MALOSZ

A megújulás egyik alapfeltétele egy új gazdasági modell kialakítása, amelyben a sportág fejlődésének finanszírozása hosszú távon nem kizárólag állami forrásokra épül. A cél egy olyan rendszer létrehozása, amelyben a fogadási piac fejlődése, a Szerencsejáték Zrt.-vel kialakított együttműködés, a növekvő versenydíjak és a bővülő lóállomány egymást erősítő módon járulnak hozzá a magyar lóversenyzés fenntartható finanszírozásához.

A cél, hogy a galopp- és az ügetőágazat egyaránt olyan versenydíjtömeggel működhessen, amely képes ösztönözni a tulajdonosokat új lovak vásárlására és futtatására, növelni a versenyző lóállományt, erősíteni a hazai tenyésztést, bővíteni a tulajdonosi kört, valamint megalapozni egy modern, versenyképes és fenntartható magyar lóversenyzési rendszer működését.

Ehhez azonban az állami szándék és támogatás mellett szélesebb társadalmi összefogásra is szükség van. A lóversenyzés csak akkor válhat ismét sikeressé, ha visszanyeri társadalmi láthatóságát, vonzerejét és presztízsét. Célunk, hogy a versenynapok ismét közösségi eseményekké váljanak, amelyek nemcsak a szakma, hanem a szélesebb közönség számára is értéket és élményt jelentenek.

A kérdés ma már nem az, hogy szükség van-e a változásra, hanem az, hogy a megújulást most, kellő időben indítjuk-e el. Kincsem, Kisbér, Imperiál, Baka és Overdose öröksége nem csupán múltunk része, hanem egyben felelősségünk is. A jelen előterjesztés célja, hogy a magyar lóversenyzés a következő kétszáz évben is értéket teremtsen, fejlődjön és méltó módon vigye tovább ezt a különleges hagyományt.

Év	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Árindex (2015 = 100%) (KSH)	100,0%	100,4%	102,8%	105,7%	109,3%	112,9%	118,7%	135,9%	159,8%	165,7%	173,0%
Éves növekedés magyarázata	A kiinduló bázisév	Minimális drágulás (+0,4%)	Mérsékelt áremelkedés (+2,4%)	Folyamatos drágulás (+2,8%)	Az árak közel 10%- kal magasabbak, mint 2015- ben	A pandémia első éve (+3,3%)	Meginduló globális áremelkedés (+5,1%)	Az energia- és élelmiszerválság éve (+14,5%)	Az inflációs csúcs (+17,6%)	Normalizálódó áremelkedés (+3,7%)	Stabilizálódó pálya (+4,4%)

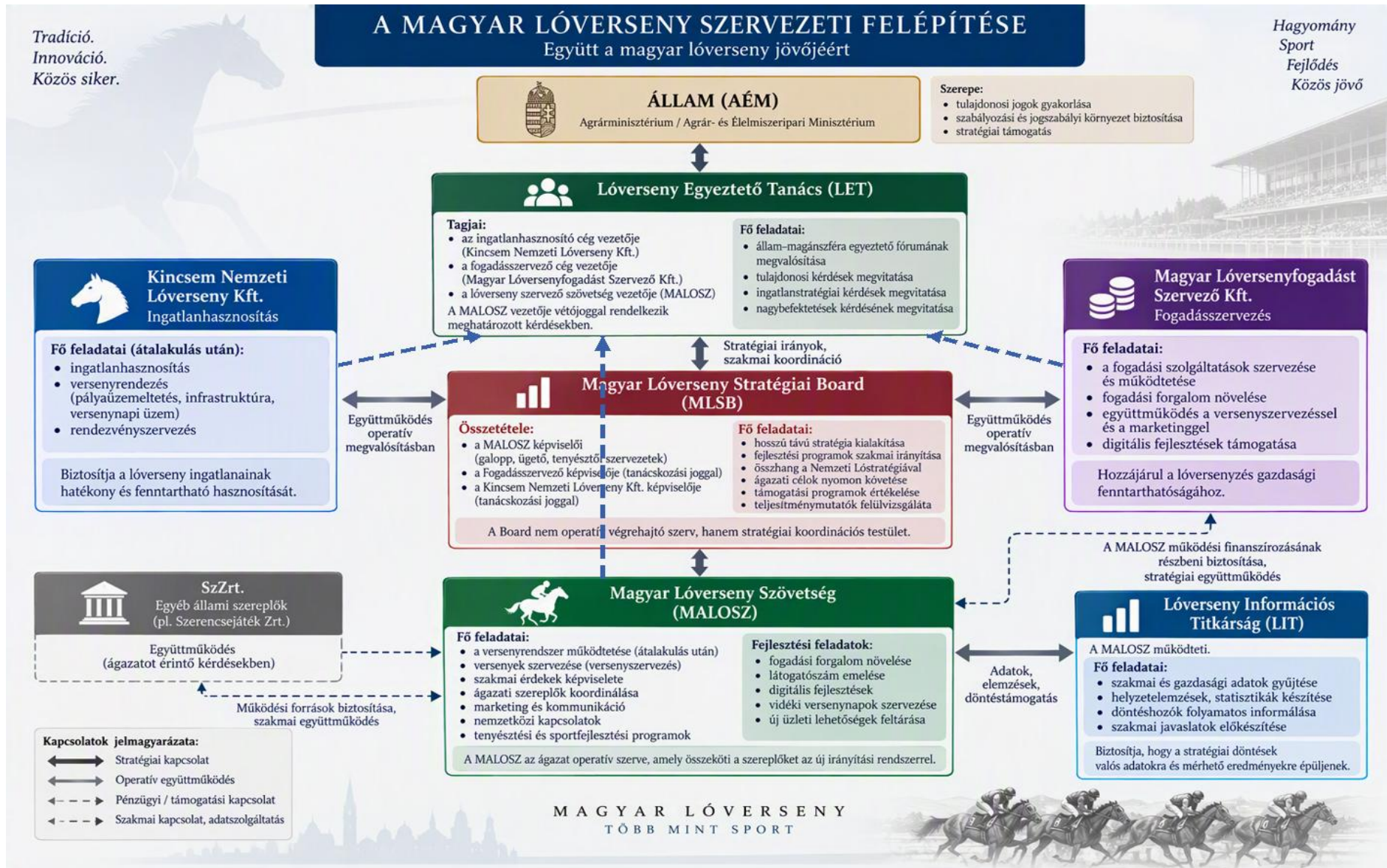
1.1.1.4. Egyes termékek és szolgáltatások éves fogyasztói átlagára (nyers adatok) [Ft]

Kódszám	Termék, szolgáltatás	2010	2015	2020	2024
10001	Rövidkaraj, kg	1 210	1 400	1 790	2 610
10401	Bontott csirke, kg	729	791	718	1 360
10502	Téliszalámi, kg	5 090	6 910	9 130	10 820
10601	Párizsi felvágott, kg	1 030	1 290	1 900	2 690
10602	Virslí, sertés vagy baromfi, kg	1 010	1 620	2 070	3 080
11001	Tojás, 10 darab	318	384	431	750
11101	Pasztöröztött ESL tej, 2,8 %, liter	201	230	263	456
12001	Vaj, legalább 80% zsírtartalom, 100 g-os csomagolásban, db	202	247	342	602
12201	Csemegezalonna, füstölt (előre csomagolt is), kg	1 170	1 470	1 900	3 180
12301	Napraforgó-étolaj, liter	405	453	517	684
13002	Liszt, finomliszt, kg	122	135	172	222
13101	Rizs, hántolt, fényezetlen, kg	301	303	390	733
13201	Kenyér, fehér, kg	244	270	356	881
13501	Kristálycukor, kg	192	197	240	384
13601	Kakaópor, 70–100 g-os, doboz	260	338	404	685
13910	Akácmez, kg	682	991	4 060	5 820
14002	Burgonya, kg	140	142	255	405
14101	Sárgarépa, kg	207	222	313	546
14103	Vöröshagyma, kg	205	177	287	465
14107	Paradicsom, kg	541	579	710	1 170
14108	Zöldpaprika (szántóföldi és primőr együtt), kg	591	650	907	1 390
14110	Uborka, kg	448	486	682	1 080
14201	Alma, kg	205	278	481	568
14202	Görögdinnye, kg	164	186	278	465
66105	Személygépjármű vezető tanfolyam	132 170	146 610	210 900	351 510
66303	Multiplex mozijegy, szombat este, helyszíni vétel, db	740	1 450	1 710	2 670
66501	Múzeumba belépőjegy, db	641	835	1 090	1 750
66502	Állatkertbe belépőjegy, 1 gyermek részére, vasárnap, db	847	1 130	1 810	3 120
68193	Panzió, zuhanyzós/fürdőszobás, 2 ágyas szoba, reggelivel, 2 főre, hétköznapi, idegenforgalmi adó nélkül, szoba	10 660	11 490	16 760	28 240
	Mindösszesen	160 725	181 264	260 866	428 336
	Árváltozás 2010-től				167%
	Árváltozás 2015-től				136%
	Árváltozás 2020-től				64%

2. melléklet

A versenydíjak változásának kalkulált hatása 2026-2034										
	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Versenydíj fogadásszervezésből	64 700 000 Ft	A következő év versenydíjára fordított plusz keret 500 000 Ft	100 000 000 Ft	150 000 000 Ft	195 000 000 Ft	253 500 000 Ft	329 550 000 Ft	428 415 000 Ft	556 939 500 Ft	724 021 350 Ft
Versenydíj SzZrt-től	300 000 000 Ft		300 000 000 Ft	554 078 293 Ft	720 301 780 Ft	936 392 314 Ft	1 217 310 009 Ft	1 582 503 011 Ft	2 057 253 915 Ft	2 674 430 089 Ft
Versenydíj állami támogatásból (pl teljesítményvizsgálat finanszírozása)	246 739 204 Ft		746 739 204 Ft	500 000 000 Ft	348 980 427 Ft	100 000 000 Ft	100 000 000 Ft	100 000 000 Ft	100 000 000 Ft	100 000 000 Ft
Teljes díjkeret	611 439 204 Ft		1 146 741 231 Ft	1 204 078 293 Ft	1 264 282 207 Ft	1 289 892 314 Ft	1 646 860 009 Ft	2 110 918 011 Ft	2 714 193 415 Ft	3 498 451 439 Ft
Teljes versenydíj-keret (ügető)	269 744 120 Ft		573 370 616 Ft	602 039 146 Ft	632 141 104 Ft	644 946 157 Ft	823 430 004 Ft	1 055 459 006 Ft	1 357 096 707 Ft	1 749 225 720 Ft
Ügető startok száma	2 745	A végleges adatok nem ismertek, az előrejelzések szerint rosszabbak, mint 2025-ben	2984	3223	3461	3700	3721	3981	4240	4500
Ügetőn futott lólétszám	330		353	375	398	420	423	449	474	500
Ügető versenynapok száma	38		41	44	47	50	50	54	57	60
Lovak átlag futása/év ügető	8,3		8,4	8,6	8,7	8,8	8,8	8,8	8,9	9,0
Teljes versenydíj keret (galopp)	341 695 084 Ft		573 370 616 Ft	602 039 146 Ft	632 141 104 Ft	644 946 157 Ft	823 430 004 Ft	1 055 459 006 Ft	1 357 096 707 Ft	1 749 225 720 Ft
Galopp startok száma	1 741	A végleges adatok nem ismertek, az előrejelzések szerint rosszabbak, mint 2025-ben	1856	1971	2085	2200	2239	2393	2546	2700
Galoppon futó lólétszám	375		396	418	439	460	464	489	515	540
Galopp versenynapok száma	24		26	28	30	32	33	35	38	40
Lovak átlag futása/év (galopp)	4,6		4,7	4,7	4,7	4,8	4,8	4,9	4,9	5,0
Árindex kalkulált változása	100%		105%	110%	115%	120%	125%	130%	135%	140%

A jelenlegi fogadási rendszer jelentős kihasználatlan potenciállal rendelkezik. A javulás, nem csak az intézkedések miatti lóverseny minőségi javulás és a népszerűség növekedése miatt feltételezhető, hanem az online értékesítés, egyéb játékformák (pl. Kincsem +) hatékonyabb értékesítése, a marketing és a totalizátor-rendszer reformja révén is várható a többszörös forgalmi bővül

A lóverseny hatása

Hány munkahelyet teremt egy versenyló?

